

Vármegyei Esélyteremtő Paktum

Zala Vármegye

Tartalom

I. Egészségügyi alap- és szakellátások	5
Egészségügyi alapellátások.....	5
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:	5
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:	5
Egészségügyi szakellátások.....	10
Egyéb egészségügyi ellátások, szolgáltatások	10
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:	10
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:	11
II. Szociális alap- és szakellátások	18
Szociális alapszolgáltatások	18
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:	18
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők.....	19
Családsegítés	19
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:	19
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:	19
Nappali ellátások	20
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:	20
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:	20
Közösségi ellátások.....	24
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:	24
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:	24
Szociális szakellátások	29
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:	29
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:	29
Gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás	34
Járási szintű jellemzők	35
Vármegyei szintű jellemzők	35
Gyermekjóléti alapellátások.....	35
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:	35
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:	36
Gyermekjóléti szolgáltatások	36
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:	36
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:	36
Gyermekek napközbeni ellátása.....	36
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:	36

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezői:	37
Gyermekek esélyenövelő szolgáltatásai.....	37
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezői:	37
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezői:	37
Gyermekvédelmi szakellátások	38
III. Oktatás-képzés teljes szolgáltatási köre.....	38
Köznevelési alapfeladatok	38
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezői:	38
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezői:	38
Felnőttképzés	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezői:	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezői:	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Egyéb oktatási, képzési feladatok	47
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezői:	47
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezői:	47
IV. Lakhatás, közszolgáltatások, infrastruktúra	47
Lakhatás, lakásállomány	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezői:	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezői:	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Közszolgáltatások	47
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezői:	47
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezői:	48
Infrastruktúra	54
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezői:	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezői:	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő programok.....	54
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezői:	54
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezői:	54
V. Közösségi programok a hátrányos helyzetű csoportokat érintően a társadalmi befogadás, társadalmi kohézió és identitás, munkaerőpiaci kompetenciák, együttműködés erősítésére	55
Mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek, illetve fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások.....	55
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezői:	55
Sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások	55
Ifjúságot célzó tevékenységek	55

Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők	55
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:	55
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:	58
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:	61
Helyi kulturális közösségfejlesztési folyamat	61
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:	61
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:	61
Vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések.....	61
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:	61
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:	61
Roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok.....	81
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:	81
Digitális kompetenciafejlesztés	81
Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:	81
Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:	81
VI. Összegzés – A vármegyében élő hátrányos helyzetű csoportok körében feltárt szolgáltatási hiányok, valamint megoldási/beavatkozási lehetőségek átfogó, összegző bemutatása	82
A Vármegyei Esélyteremtő Paktum stratégiai dokumentumokhoz és jogszabályokhoz illeszkedése	83
Zala Megye Területfejlesztési Program	84
Zala Vármegyei Gazdaság- és Foglalkoztatás-fejlesztési Együttműködési Program:	85
Zala Megyei Területfejlesztési Koncepció	86
Zala Vármegye Integrált Területi Programja	87

I. Egészségügyi alap- és szakellátások

Egészségügyi alapellátások

Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:

A vármegye egész területén kihívást jelent a háziorvosi és házi gyermekorvosi praxisok betöltetlensége, amely az idős háziorvosok nyugdíjba vonulásával súlyosbodik. A helyettesítéssel működő praxisokban a szolgáltatás minősége és elérhetősége csökken, ami hosszabb várakozási időt és csökkentett rendelési óraszámot jelent. A fogorvosi alapellátásban hasonló nehézségek tapasztalhatók, mivel több körzetben a közfinanszírozott fogorvosok hiánya miatt a lakosság kénytelen magánszolgáltatásokat igénybe venni. Az ügyeleti ellátás földrajzi elérhetősége sem megfelelő, több településről nehéz vagy hosszadalmas az orvosi segítség elérése.

Az iskola-egészségügyi ellátás, beleértve az iskolaorvosi és iskolai védőnői szolgáltatásokat, kapacitáshiány miatt nem tudja mindenhol biztosítani az elvárt színvonalú ellátást. Az otthoni szakápolás és hospice ellátás terén is egyenlőtlen az ellátás eloszlása: egyes térségekben nincs elegendő szakápoló, ami a krónikus betegek számára nehezíti az otthoni gondozás megszervezését.

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

A hátrányos helyzetűek számára az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés még nehezebb, különösen a szegényebb, vidéki térségekben élők esetében. Az utazási nehézségek fokozott problémát jelentenek számukra, mivel sok esetben nincs megfelelő tömegközlekedési lehetőség a központi ellátások eléréséhez. Az ügyeleti rendszer földrajzi elhelyezkedése különösen őket érinti hátrányosan, hiszen az alacsony jövedelműek gyakran nem tudnak autóval eljutni a legközelebbi ügyeleti pontra.

A fogorvosi ellátás esetében a magánszolgáltatások igénybevételének kényszere fokozottan sújtja az alacsony jövedelmű családokat, akik számára az anyagi akadályok miatt sokszor teljesen elérhetetlenné válik a rendszeres fogászati kezelés. Az iskola-egészségügyi ellátás hiányosságai miatt a hátrányos helyzetű gyermekek kevésbé jutnak hozzá a szükséges szűrővizsgálatokhoz és egészségfejlesztési programokhoz, ami hosszú távon további egészségügyi egyenlőtlenségeket eredményez.

A védőnői szolgálat kapacitáshiányából fakadó problémái is jobban érintik a hátrányos helyzetű családokat, akik számára a védőnő gyakran az egyetlen elérhető egészségügyi szakember. Ha a védőnők túlterheltek vagy több település között oszlanak meg, a szegényebb családok kevesebb támogatáshoz és tanácsadáshoz jutnak. Az otthoni szakápolás és hospice ellátás elérhetőségének korlátozottsága is különösen hátrányosan érinti azokat az időseket és betegeket, akiknek nincs lehetőségük magánellátás igénybevételére vagy családi segítségre a gondozásban.

A szűrővizsgálatok, egyéni egészségfejlesztés, háziorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi alapellátások, alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás, védőnői és iskola egészségügyi (iskolaorvosi, iskola-fogorvosi, iskola védőnő) ellátások, otthoni szakápolások, otthoni hospice ellátások lakosság hozzáféréseinek javításához tervezett beavatkozások:

Sorszám	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok az egyéni egészségfejlesztés területén	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében	Beavatkozási, intézkedési, javaslatok a) átfogó (vármegyei szintű) javaslatok b) fentiekben belül értelmezendő, a vármegye kiemelt projektje keretében megjelenő megoldások c) a települési/járási projektekből megjeleníteni javasolt megoldások	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek	A megvalósításért felelős személy(ek)	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e (igen/nem)
1	A hiányos ellátások és a hosszú várakozási idő miatt kiemelten fontos a prevenció és az egészségmegőrzés fejlesztése.	A tematizált egészségfejlesztő és egészségtudatosságot erősítő képzési programok megvalósítása kulcsfontosságú, hogy a kihívások időben diagnosztizálásra kerüljenek.	Vármegyei szintű beavatkozás Betegségmegelőzés- Elsősegélynyújtási ismeretek	2025.04.01- 2027.06.30		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési iroda	

A háziiorvosi és fogorvosi praxisok betöltetlensége, valamint a hosszú várakozási idők miatt sokan nem jutnak időben megfelelő ellátáshoz, ami jelentős terhet ró az egészségügyi rendszerre. Ennek enyhítésére elengedhetetlen a prevenció és az egészségtudatosság fejlesztése, mivel a megelőző programok – például rendszeres szűrővizsgálatok és életmód-tanácsadás – hozzájárulhatnak a krónikus betegségek előfordulásának csökkentéséhez, így mérsékelve az ellátórendszer terhelését. Az egészségmegőrzés előmozdítása érdekében kiemelten fontos a tematizált képzési programok bevezetése az iskolákban, munkahelyeken és közösségi terekben, hogy a lakosság szélesebb körben megismerhesse a megelőzés lehetőségeit. A Betegségmegelőzés-Elsősegélynyújtási ismeretek program lebonyolításáért a Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Irodája felel, a megvalósítás pedig a 2025. április 1. és 2027. június 30. közötti időszakra tervezett.

A szűrővizsgálatok, egyéni egészségfejlesztés, háziorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi alapellátások, alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás, védőnői és iskola egészségügyi (iskolaorvosi, iskola-fogorvosi, iskola védőnő) ellátások, otthoni szakápolások, otthoni hospice ellátások hozzáféréseinek javításához tervezett beavatkozások hátrányos helyzetűek körében							
Sorszám	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok az egyéni egészségfejlesztés területén	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében	Beavatkozási, intézkedési javaslatok a) átfogó (vármegyei szintű) javaslatok b) fentieken belül értelmezendő, a vármegye kiemelt projektje keretében megjelenő megoldások c) a települési/járási projekteken megjeleníteni javasolt megoldások	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek	A megvalósításért felelős személy(ek)	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e (igen/nem)
2	A hiányos ellátások és a hosszú várakozási idő miatt kiemelten fontos a prevenció és az egészségmegőrzés fejlesztése.	A tematizált egészségfejlesztő és egészségtudatosságot erősítő képzési programok megvalósítása kulcsfontosságú, hogy a kihívások időben diagnosztizálásra kerüljenek.	Vármegyei szintű beavatkozás Egészség nap	2025.04.01- 2027.06.30		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	
3	Az ellátások hiányában kiemelten fontos az anyák egészségtudatosságának fejlesztése.	Az anyák egészségtudatos magatartásának fejlesztése hozzájárul a nők egészségének javításához, amely a hátrányos helyzetű térségekben különösen fontos, mivel ezekben a régiókban az	Vármegyei szintű beavatkozás Az anyák egészségtudatos magatartását erősítő program	2025.04.01- 2027.07.31		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	

		egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés gyakran korlátozott, a megelőző szűrővizsgálatok elérhetősége alacsonyabb, és a megfelelő tájékoztatás hiánya miatt nagyobb a krónikus betegségek és a terhességgel összefüggő szövődmények kockázata.					
--	--	---	--	--	--	--	--

Az ellátórendszer terheltsége, a háziorvosi és fogorvosi praxisok betöltetlensége, valamint a hosszú várakozási idők miatt sokan csak korlátozottan vagy egyáltalán nem jutnak időben megfelelő egészségügyi ellátáshoz. Ennek enyhítésére kiemelt figyelmet kell fordítani a megelőzésre és az egészségtudatosság erősítésére, mivel ezek hozzájárulhatnak a betegségek kialakulásának csökkentéséhez és az egészségügyi rendszer tehermentesítéséhez. Különösen a hátrányos helyzetű térségekben elengedhetetlen a szűrővizsgálatok szélesebb körű elérhetősége és a célzott egészségfejlesztési programok megvalósítása.

Az anyák egészségtudatos magatartásának fejlesztése szintén kiemelt jelentőségű, hiszen ezekben a régiókban az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés gyakran akadályozott, és a megfelelő tájékoztatás hiánya miatt nagyobb a krónikus betegségek és a terhességgel összefüggő szövődmények kockázata. A célzott egészségfejlesztési programok nemcsak a nők egészségének javításához járulhatnak hozzá, hanem hosszú távon a gyermekek és családok egészségi állapotát is kedvezően befolyásolhatják.

Egészségügyi szakellátások

Az egészségügyi szakellátások esetében nem lehet megalapozott következtetéseket levonni, mivel a rendelkezésre álló adatok jellemzően 2011 és 2016 közötti időszakra vonatkoznak, így nem tükrözik a jelenlegi helyzetet.

Egyéb egészségügyi ellátások, szolgáltatások

Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:

A szolgáltatások terén jelentős adathiány figyelhető meg, különösen olyan kulcsfontosságú területeken, mint a szülészeti ellátás vagy a betegszállítás. Bár ezekre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre teljes körű adatok, a Szolgáltatás Út Térkép több alkalommal is hangsúlyozza a prevenció és az egészségmegőrzés tudatos kialakításának fontosságát Zala vármegyében.

Egyrészt a kórházak és egészségügyi intézmények elérése gyakran hosszabb utazást igényel, így az ellátás igénybevételének nehézségei miatt még nagyobb szerepet kell kapnia a megelőzésnek. Az orvoshiány tovább súlyosbítja ezt a problémát, hiszen a lakosság számára nem mindig biztosított a gyors és közvetlen hozzáférés az egészségügyi szolgáltatásokhoz.

Másrészt a Szolgáltatás Út Térképhez beérkezett adatok rámutattak arra, hogy a korábban szervezett prevenciók előadások és programok iránt alacsony volt az érdeklődés, ami arra utal, hogy ezek népszerűsítésére és elérhetőbbé tételére nagyobb hangsúlyt kell fektetni. A megelőzési programok szélesebb körű bevezetése nemcsak az egészségügyi ellátórendszer

terheit csökkentheti, hanem hosszú távon a lakosság egészségi állapotának javításához is hozzájárulhat.

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

A hátrányos helyzetű csoportok számára az egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés további akadályokba ütközik, amelyeket a Szolgáltatás Út Térkép is azonosított.

A földrajzi elhelyezkedésből adódó nehézségek mellett az alacsony jövedelmű családok számára az utazási költségek is komoly akadályt jelentenek, különösen a szakorvosi ellátások igénybevételénél. A megfelelő betegszállítás hiánya tovább súlyosbítja ezt a problémát, mivel sok esetben a rászorulóknak nem tudnak időben eljutni a szükséges kezelésekre.

A prevenciós programok alacsony részvételi aránya a hátrányos helyzetű térségekben arra is rávilágít, hogy a lakosság egészségügyi tájékozottsága és a megelőző ellátásokhoz való viszonya szintén korlátozott. A megfelelő egészségügyi információk elérése gyakran nehézséget jelent, különösen azokban a közösségekben, ahol az oktatás és az egészségtudatosság szintje alacsonyabb. Ennek következtében az egészségfejlesztési programok nemcsak a szolgáltatások bővítését, hanem a lakosság aktív bevonását és a prevenció jelentőségének tudatosítását is meg kell célozzák, hogy valóban hatékonyan csökkentsék az ellátási egyenlőtlenségeket.

Az egyéni egészségfejlesztés lakossági hozzáféréseinek javításához tervezett beavatkozások							
Sorszám	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok az egyéni egészségfejlesztés területén	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében	Beavatkozási, intézkedési javaslatok a) átfogó (vármegyei szintű) javaslatok b) fentiekben belül értelmezendő, a vármegye kiemelt projektje keretében megjelenő megoldások c) a települési/járási projektekből megjeleníteni javasolt megoldások	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek	A megvalósításért felelős személy(ek)	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e (igen/nem)
4	A hiányos ellátások és a hosszú várakozási idő miatt kiemelten fontos a prevenció és az egészségmegőrzés fejlesztése.	A prevenciós szolgáltatások nem örvendtek nagy népszerűségnek, emiatt fontos, hogy minél jobban beépüljön a fiatalok életébe.	Vármegyei szintű beavatkozás „Ne tedd” Drog, Dohányzás, Alkohol prevenciós előadások az iskolákban	2025.04.01-2027.06.30		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	
5	A Szolgáltatás Út térkép rávilágított arra, hogy az	Az egészségügyi intézmények földrajzi elhelyezkedése, az	Vármegyei szintű beavatkozás	2025.04.01-2027.07.31		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi	

	egészségtudatosságot fejlesztő programokhoz való hozzáférés korlátozott. Emellett a korábban szervezett egészségfejlesztési programok iránti érdeklődés alacsony volt, ami arra utal, hogy ezek elérhetősége és hatékonysága nem megfelelő.	orvoshiány és az anyagi terhek egyaránt hozzájárulnak ahhoz, hogy a lakosság jelentős része nem tudja igénybe venni az egészségfejlesztési szolgáltatásokat.	Az anyák egészségtudatos magatartását erősítő program			Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	
6	A Szolgáltatás Út térkép szerint a krónikus betegségekkel élők számára, például a cukorbetegek részére, nem állnak rendelkezésre megfelelő egészségfejlesztési programok, mint például a Diabetes klubok és szakszerű étrendi tanácsadás. Az ilyen programok hiánya miatt a betegek kevésbé jutnak hozzá a betegségük megfelelő kezeléséhez és a szükséges életmódbeli útmutatáshoz.	A Diabetes klubok és az étrendi tanácsadás hiányának egyik fő oka, hogy a prevenció és egészségfejlesztési szolgáltatások nem minden településen elérhetők, különösen a vidéki és hátrányos helyzetű térségekben, ahol a lakosság számára az utazás és az anyagi korlátok is akadályt jelentenek.	Vármegyei szintű beavatkozás Diabetes klub, szakszerű étrendi tanácsadás	2025.04.01- 2027.06.30		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	
7	A programok hiánya miatt a betegek kevésbé jutnak hozzá a	A prevenció szolgáltatások nem örvendtek nagy	Vármegyei szintű beavatkozás	2025.04.01- 2027.06.30		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi	

	betegségük megfelelő kezeléséhez és a szükséges életmódbeli útmutatáshoz.	népszerűségnek, emiatt fontos, hogy minél jobban beépüljön a lakosok életébe.	Egészségklub			Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	
--	---	---	--------------	--	--	---	--

A prevenció és egészségmegőrzés fejlesztése különös figyelmet kap, mivel a Szolgáltatás Út Térkép rámutatott arra, hogy a lakosság jelentős része eddig nem vett részt egészségfejlesztési programokban vagy prevenciós előadásokon. Ennek érdekében vármegyei szinten valósulnak meg olyan kezdeményezések, mint a „Ne tedd” Drog, Dohányzás, Alkohol prevenciós előadások az iskolákban, amelyek célja a fiatalok tudatosabb egészségmagatartásának kialakítása.

A vármegye kiemelten kezeli az anyák egészségtudatos magatartásának erősítését, mivel az egészségtudatosságot fejlesztő programokhoz való hozzáférés jelenleg korlátozott, különösen a hátrányos helyzetű térségekben. Az orvoshiány és az anyagi akadályok tovább nehezítik a lakosság részvételét ezekben a programokban, ezért 2025 és 2027 között célzott egészségfejlesztési kezdeményezések indulnak az anyák számára.

A krónikus betegséggel élők támogatása szintén kiemelt terület, hiszen a Szolgáltatás Út Térkép szerint a cukorbetegek számára nem áll rendelkezésre megfelelő közösségi támogatás, mint például Diabetes klubok és szakszerű étrendi tanácsadás. Ezek hiánya miatt a betegek nem kapnak kellő életmódbeli útmutatást és tájékoztatást a betegségük kezeléséről.

A közösségi szintű egészségfejlesztési programok bővítésére is szükség van, mivel jelenleg hiányoznak azok a rendezvények, amelyek a lakosság szélesebb körét elérnék, például az Egészség napok. Ezek az események szűrővizsgálatok, prevenciós tanácsadás és egészségtudatosság növelésére adnának lehetőséget.

Az egyéni egészségfejlesztés területén a *hátrányos helyzetű csoportok* hozzáféréseinek javításához tervezett beavatkozások

Sorszám	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok az egyéni egészségfejlesztés területén	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében	Beavatkozási, intézkedési, javaslatok a) átfogó (vármegyei szintű) javaslatok b) fentiekben belül értelmezendő, a vármegye kiemelt projektje keretében megjelenő megoldások c) a települési/járási projekteken megjeleníteni javasolt megoldások	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek	A megvalósításért felelős személy(ek)	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e (igen/nem)
8	A hiányos ellátások és a hosszú várakozási idő miatt kiemelten fontos a prevenció és az	A lakosság jelentős része nem vett részt jellemzően prevenciós előadásokon.	Vármegyei szintű beavatkozás „Ne tedd” Drog, Dohányzás, Alkohol prevenciós előadások az iskolákban	2025.04.01- 2027.06.30		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	

	egészségmegőrzés fejlesztése.						
9	A Szolgáltatás Út térkép rávilágított arra, hogy az egészségtudatosságot fejlesztő programokhoz való hozzáférés korlátozott. Emellett a korábban szervezett egészségfejlesztési programok iránti érdeklődés alacsony volt, ami arra utal, hogy ezek elérhetősége és hatékonysága nem megfelelő.	Az egészségügyi intézmények földrajzi elhelyezkedése, az orvoshiány és az anyagi terhek egyaránt hozzájárulnak ahhoz, hogy a lakosság jelentős része nem tudja igénybe venni az egészségfejlesztési szolgáltatásokat.	Vármegyei szintű beavatkozás Az anyák egészségtudatos magatartását erősítő program	2025.04.01-2027.07.31		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	

A prevenció és az egészségmegőrzés fejlesztése kiemelt jelentőségű, mivel a hátrányos helyzetű közösségekben alacsony a részvétel a prevenciós programokban. Ennek érdekében valósulnak meg a „Ne tedd” Drog, Dohányzás, Alkohol prevenciós előadások, amelyek célzottan a fiatalok egészségkárosító szokásainak megelőzését célozzák.

A nők és anyák egészségtudatosságának fejlesztése szintén prioritás, mivel a hátrányos helyzetű térségekben élő anyák számára korlátozottan elérhetők az egészségügyi információk és szűrővizsgálatok. A program célja a megelőzés és az egészségtudatos életmód támogatása.

A fenti táblázatban felsorolt programokat a Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Irodája koordinálja, a beavatkozások 2025 és 2027 között valósulnak meg, céljuk az egészségügyi egyenlőtlenségek mérséklése és az érintett csoportok egészségi állapotának javítása.

II. Szociális alap- és szakellátások

Szociális alapszolgáltatások

Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:

Zala vármegyében a szociális alapszolgáltatások alapvetően biztosítottak, és a járási központokban megfelelő ellátás érhető el. Kiemelten fontos szerepet tölt be a falugondnoki szolgáltatás, amely számos kisebb településen biztosít mindennapi segítséget a helyi lakosságnak. Ennek köszönhetően a falugondnokok nemcsak a rászorulókat támogatják, hanem helyben képesek pótolni azokat a szociális alapszolgáltatásokat, amelyek más formában nem, vagy csak korlátozottan állnak rendelkezésre. Jelenlétük jelentősen hozzájárul a kisebb falvak ellátási hiányosságainak enyhítéséhez, csökkentve ezzel a területi egyenlőtlenségeket, és javítva az ott élők életminőségét. A falugondnoki szolgáltatás tehát jól működő, hiánypótló elem a megye szociális ellátórendszerében.

Azonban a vármegye aprófalvas településszerkezete miatt a kisebb településeken élők számára az ellátásokhoz való hozzáférés nehezebb: egy széttagoltabb intézményrendszer működtetése gazdaságilag nem fenntartható, így a szolgáltatások főként a központi településeken koncentrálódnak.

A rendszer működését humánerőforrás-hiány is akadályozza, különösen a házi segítségnyújtás és idősgondozás területén, mivel kevés szakember áll rendelkezésre, és az alacsony bérezés miatt nehéz új munkaerőt bevonítani.

A közlekedési nehézségek miatt a kisebb településeken élők számára a szolgáltatások

igénybevétele akadályokba ütközik, ami az idősek és rászorulóknak számára jelenthet komoly problémát.

Mindezt tovább súlyosbítja a demográfiai helyzet, mivel az idősek aránya folyamatosan növekszik, miközben az aktív népesség csökken, ami növeli az ellátórendszer terhelését.

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők

A hátrányos helyzetű csoportok – különösen az idősek, fogyatékos kihívásokkal élők, mélyszegénységben élők és romák – számára a szociális alapszolgáltatások elérhetősége alapvetően biztosított, de a kisebb településeken élők számára az ellátásokhoz való hozzáférés jelentős akadályokba ütközik.

A házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kulcsfontosságú lenne a rászorulóknak számára, azonban ezek a szolgáltatások több településen hiányoznak, vagy csak korlátozottan érhetők el.

A közlekedési nehézségek tovább súlyosbítják a helyzetet, mivel sok hátrányos helyzetű lakos nem tudja igénybe venni a járási központokban elérhető szolgáltatásokat. Emellett a forráshiány miatt az önkormányzatoknak kevés lehetőségük van az ellátás bővítésére vagy fejlesztésére, így a hátrányos helyzetű csoportok ellátása helyenként elmarad az igényekhez képest.

A demográfiai változások is kihívást jelentenek: az idősek aránya folyamatosan nő, miközben az aktív korú népesség csökken, ami hosszú távon tovább növeli az ellátás iránti igényt. Bár az alapvető szolgáltatások működnek, a leginkább rászorulóknak számára az elérhetőségük egyenetlen, ezért célzott fejlesztésekre lenne szükség az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

Családsegítés

Lakossági hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

A vármegyében alapvetően rendelkezésre állnak a szükséges szolgáltatások, és a 2019-es Szolgáltatás Út Térkép sem azonosította az ellátás minőségét kiemelkedő problémaként. Ugyanakkor a család- és gyermekjóléti központok túlnyomórészt a járási központi településeken találhatók, ami a kisebb településeken élők számára megnehezítheti az ellátásokhoz való hozzáférést.

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

A szolgáltatások széles körben elérhetők, ugyanakkor a központi települések dominanciája miatt a periférián élő lakosok számára a komplexebb szolgáltatások igénybevétele gyakran hosszabb utazással jár. Ez különösen azokban a településekben jelent kihívást, ahol a közlekedési lehetőségek korlátozottak, vagy a szolgáltatások biztosításához szükséges szakemberállomány nem megfelelő.

Nappali ellátások

Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:

A nappali szociális ellátásokhoz való hozzáférés a vármegye területén formálisan biztosított, azonban számos kihívás merül fel ezen a téren, különösen a kisebb településeken élők számára. Az egyik legjelentősebb akadályt a földrajzi elérhetőség korlátozottsága jelenti, mivel ezek a szolgáltatások jellemzően a nagyobb városokban koncentrálódnak, így a vidéki lakosság számára csak nehezen, vagy egyáltalán nem érhetők el.

További problémát jelent a szolgáltatások korlátozott kapacitása: számos intézményben nincs elegendő férőhely, ami hosszú várólisták kialakulásához vezet. Emellett a humánerőforrás-hiány is súlyos kihívást jelent, mivel a szakképzett szociális munkások és gondozók alacsony száma csökkenti az ellátások elérhetőségét és minőségét. A munkaerőhiányt tovább súlyosbítja az alacsony bérezés és a jelentős munkaterhelés, amelyek hozzájárulnak az ágazatban tapasztalható magas fluktuációhoz, ezáltal veszélyeztetve a stabil és folyamatos ellátás biztosítását.

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

A hátrányos helyzetű csoportok számára a nappali szociális ellátásokhoz való hozzáférés különösen nehéz. Az idősek esetében a mobilitási problémák és a megfelelő közlekedési lehetőségek hiánya jelentős akadályt képeznek, főként, ha az ellátás csak távolabbi településeken érhető el. Emellett az alacsony jövedelem és a digitális eszközök használatának nehézségei tovább csökkentik az információhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A nők számára az ellátások igénybevétele külön kihívást jelenthet, mivel gyakran ők látják el a gyermekek és idős hozzátartozók gondozását, ami időbeli és anyagi terhet ró rájuk.

Nappali ellátások területén lakossági hozzáféréseinek javításához tervezett beavatkozások

Sorszám	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a nappali ellátások területén	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében	Beavatkozási, intézkedési, javaslatok a) átfogó (vármegyei szintű) javaslatok b) fentiekben belül értelmezendő, a vármegye kiemelt projektje keretében megjelenő megoldások c) a települési/járási projektekből megjeleníteni javasolt megoldások	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek	A megvalósításért felelős személy(ek)	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e (igen/nem)
11	A nappali szociális ellátásokhoz való hozzáférést jelentősen korlátozza az alacsony kapacitás és a munkaerőhiány.	A munkaerőhiányt súlyosbítja túlterheltség, ami magas fluktuációhoz vezet, veszélyeztetve a folyamatos ellátást.	Vármegyei szintű beavatkozás Kiegészítő tréning	2025.04.01- 2027.06.30		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	

A nappali szociális ellátásokhoz való hozzáférést az alacsony kapacitás és a munkaerőhiány jelentősen korlátozza. A túlterheltség miatt magas a fluktuáció, ami veszélyezteti a folyamatos ellátás biztosítását. Ennek kezelése érdekében vármegyei szintű beavatkozás szükséges, amely kiégés elleni tréningek megvalósítását foglalja magában. Ez a program 2025.04.01–2027.06.30 között valósul meg, a felelős szakmai szervezet a Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda.

Nappali ellátások területén hátrányos helyzetű csoportok hozzáféréseinek javításához tervezett beavatkozások

Sorszám	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a nappali ellátások területén+	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében	Beavatkozási, intézkedési javaslatok a) átfogó (vármegyei szintű) javaslatok b) fentiekben belül értelmezendő, a vármegye kiemelt projektje keretében megjelenő megoldások c) a települési/járási projekteken megjeleníteni javasolt megoldások	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek	A megvalósításért felelős személy(ek)	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e (igen/nem)
12	A nappali szociális ellátásokhoz való hozzáférést jelentősen korlátozza az alacsony kapacitás és a munkaerőhiány.	A munkaerőhiányt súlyosbítja túlterheltség, ami magas fluktuációhoz vezet, veszélyeztetve a folyamatos ellátást.	Vármegyei szintű beavatkozás Kiegészítő elleni tréning	2025.04.01- 2027.06.30		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	

A hátrányos helyzetű csoportok számára a nappali szociális ellátásokhoz való hozzáférést jelentősen korlátozza az alacsony kapacitás és a munkaerőhiány. A túlterheltség miatt magas fluktuáció tapasztalható, ami tovább csökkenti a stabil és folyamatos ellátás elérhetőségét ezen csoportok számára. A probléma kezelése érdekében vármegyei szintű beavatkozás szükséges, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportokra, amely kiégés elleni tréningek megvalósítását foglalja magában. A táblázatban feltüntetett Kiégés elleni tréning 2025.04.01–2027.06.30 között valósul meg, a felelős szakmai szervezet a Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda.

Közösségi ellátások

Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:

A közösségi ellátások formálisan elérhetők a vármegyében, azonban számos tényező akadályozza azok hatékony igénybevételét. Az egyik fő problémát a földrajzi egyenlőtlenségek jelentik: míg a nagyobb városokban viszonylag könnyebben hozzáférhetők ezek a szolgáltatások, a kisebb településeken élők számára az elérés nehézkes vagy teljesen megoldatlan.

További akadályt jelent a szolgáltatások korlátozott kapacitása. A rendelkezésre álló férőhelyek száma nem elegendő a szükségletek kielégítésére, így hosszú várakozási időkkel kell számolni. A humánerőforrás-hiány tovább rontja a helyzetet: kevés a szakképzett szakember, ami nemcsak az ellátás minőségét csökkenti, hanem az elérhetőségét is korlátozza. A magas munkaterhelés és az alacsony bérezés miatt a szakemberek elvándorlása is fokozza a problémát.

Emellett az információhiány is jelentős tényező: sok érintett nem tud róla, hogy milyen támogatási lehetőségek állnak rendelkezésre, vagy nem ismerik az igénylés menetét. Az adminisztratív nehézségek és a szolgáltatások igénybevételéhez kapcsolódó bürokratikus akadályok szintén elrettenthetik az érintetteket. A mentális betegségekkel és szenvedélybetegségekkel szembeni társadalmi előítéletek pedig tovább nehezítik a helyzetet, hiszen sokan a stigmatizációtól tartva nem mernek segítséget kérni.

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

A hátrányos helyzetű csoportok esetében kiemelt problémát jelent a földrajzi elérhetőség: a közösségi ellátások döntően a nagyobb városokban érhetők el, míg a kisebb településeken vagy szegregált területeken élők számára ezek gyakran fizikailag megközelíthetetlenek. Az idősek és fogyatékossgal élők számára a közlekedés nehézségei és az akadálymentes infrastruktúra hiánya is további gátat jelenthet.

A mélyszegénységben élők számára az anyagi helyzetükből fakadóan is nehézkes az ellátások elérése, mivel gyakran hiányoznak azok a digitális vagy személyes kapcsolatok, amelyek segítenék a tájékozódást és az ügyintézését.

A közösségi ellátások lakossági hozzáféréseinek javításához tervezett beavatkozások

Sorszám	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a közösségi ellátások területén	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében	Beavatkozási, intézkedési, javaslatok a) átfogó (vármegyei szintű) javaslatok b) fentiekben belül értelmezendő, a vármegye kiemelt projektje keretében megjelenő megoldások c) a települési/járási projektekből megjeleníteni javasolt megoldások	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek	A megvalósításért felelős személy(ek)	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e (igen/nem)
13	A közösségi szociális ellátásokhoz való hozzáférést jelentősen korlátozza az alacsony kapacitás és a munkaerőhiány	A munkaerőhiányt súlyosbítja túlterheltség, ami magas fluktuációhoz vezet, veszélyeztetve a folyamatos ellátást.	Vármegyei szintű beavatkozás Kiegészítő elleni tréning	2025.04.01- 2027.06.30		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	

A közösségi szociális ellátásokhoz való hozzáférést jelentősen nehezíti a kapacitáshiány és a munkaerőhiány, amelyet tovább súlyosbít a szakemberek túlterheltsége és magas fluktuációja. Ennek következtében az ellátás folyamatossága is veszélybe kerül.

A probléma kezelésére vármegyei szintű beavatkozás tervezett, amelynek egyik kulcseleme egy kiégés elleni tréning megvalósítása. A Kiégés elleni tréning célja a szociális és egészségügyi szakemberek mentális és fizikai terhelésének csökkentése, ezáltal a munkaerőmegtartás elősegítése.

A beavatkozás tervezett ütemezése 2025.04.01 – 2027.06.30, a megvalósításért a Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda felelős.

A közösségi ellátások hátrányos helyzetű csoportok hozzáféréseinek javításához tervezett beavatkozások

Sorszám	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a közösségi ellátás területén	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében	Beavatkozási, intézkedési, javaslatok a) átfogó (vármegyei szintű) javaslatok b) fentiekben belül értelmezendő, a vármegye kiemelt projektje keretében megjelenő megoldások c) a települési/járási projekteken megjeleníteni javasolt megoldások	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek	A megvalósításért felelős személy(ek)	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e (igen/nem)
14	A közösségi ellátásokhoz való hozzáférést jelentősen korlátozza az alacsony kapacitás és a munkaerőhiány	A munkaerőhiányt súlyosbítja túlterheltség, ami magas fluktuációhoz vezet, veszélyeztetve a folyamatos ellátást.	Vármegyei szintű beavatkozás Kiegészítő elleni tréning	2025.04.01- 2027.06.30		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	

A hátrányos helyzetű lakosság számára a közösségi szociális ellátásokhoz való jobb hozzáférés kulcsfontosságú. A jelenlegi kapacitáshiány és munkaerőhiány miatt azonban az ellátások nem tudják megfelelő mértékben lefedni a rászoruló igényeit.

A tervezett Kiegészítő ellátás tréning hozzájárul ahhoz, hogy a közösségi ellátásban dolgozó szakemberek kevésbé legyenek túlterheltek, ami csökkentheti a szakmai fluktuációt és biztosíthatja az ellátás folyamatosságát. Ez különösen fontos a hátrányos helyzetű csoportok számára, akik gyakran hosszabb várakozási idővel és korlátozott szolgáltatási kapacitással szembesülnek.

A vármegyei szintű beavatkozás célja, hogy több és stabilabb szolgáltatást biztosítson azoknak, akiknek a legnagyobb szükségük van rá. Az idősek számára ez például folyamatos gondozást, a fogyatékkal élőknek kiszámítható támogatást, a mélyszegénységben élőknek pedig könnyebben elérhető szociális segítséget jelenthet. A Kiegészítő ellátás tréning 2025.04.01 – 2027.06.30 között valósul meg a Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda vezetésével.

Szociális szakellátások

Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:

A lakosság számára az egészségügyi és szociális ellátásokhoz való hozzáférés számos akadályba ütközik, amelyek különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érintik súlyosan. A földrajzi távolság és a közlekedési nehézségek miatt sok településről nehéz elérni a szükséges szolgáltatásokat, különösen a kisebb falvakban és tanyás térségekben élők számára. Emellett a humán erőforrás-hiány és a kapacitásproblémák is komoly kihívást jelentenek: a szakemberek alacsony száma miatt a várakozási idők hosszúak, a szolgáltatások pedig nem mindig megfelelő színvonalúak.

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

A pénzügyi akadályok jelentős problémát okoznak, mivel a magánellátások költségei miatt az alacsony jövedelműek gyakran kizorulnak az ellátási rendszerből. A közfinanszírozott ellátásokhoz való hozzáférés pedig sokszor nehézkes, mivel a kapacitások korlátozottak. Az információhiány tovább súlyosbítja a helyzetet, hiszen sokan nem tudnak a rendelkezésre álló szolgáltatásokról vagy azok igénybevételének módjáról. Emellett az adminisztratív és bürokratikus akadályok, például a bonyolult igénylési folyamatok és a hosszadalmas elbírálások, különösen az alacsonyan iskolázott vagy digitális készségekkel nem rendelkező emberek számára jelentenek nehézséget. A hátrányos helyzetű csoportok egészségügyi és szociális ellátásokhoz való hozzáférése strukturális akadályok miatt jelentősen korlátozott, ami tovább növeli a társadalmi egyenlőtlenségeket és rontja csoportok életminőségét. Az elérhetőség javítása érdekében célzott beavatkozásokra, kapacitásbővítésre és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés akadályainak lebontására van szükség, különös tekintettel a leginkább rászoruló közösségekre.

A szociális szakellátások lakossági hozzáféréseinek javításához tervezett beavatkozások

Sorszám	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok szociális szakellátások területén	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében	Beavatkozási, intézkedési javaslatok a) átfogó (vármegyei szintű) javaslatok b) fentiekben belül értelmezendő, a vármegye kiemelt projektje keretében megjelenő megoldások c) a települési/járási projekteken megjeleníteni javasolt megoldások	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek	A megvalósításért felelős személy(ek)	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e (igen/nem)
15	Az ellátásokhoz való hozzáférést jelentősen korlátozza az alacsony kapacitás és a munkaerőhiány.	A munkaerőhiányt súlyosbítja túlterheltség, ami magas fluktuációhoz vezet, veszélyeztetve a folyamatos ellátást.	Vármegyei szintű beavatkozás Kiegészítő tréning	2025.04.01- 2027.06.30		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	
16	A fogyatékos emberek számára az egyéni egészségfejlesztési programok gyakran nem elérhetők, vagy nem veszik figyelembe speciális igényeiket, például az akadálymentes tájékoztatást vagy a célzott prevenció szolgáltatásokat. Az előadások segíthetnek felhívni a figyelmet ezekre a hiányosságokra.	A fogyatékos emberek sokszor azért nem tudják igénybe venni az egészségügyi és szociális szolgáltatásokat, mert az elérhetőséget fizikai, információs vagy adminisztratív akadályok nehezítik.	Vármegyei szintű beavatkozás Fogyatékkal élő személyek társadalmi befogadásának elősegítése előadások	2025.04.01- 2027.07.31		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	

A szociális szakellátásokhoz való hozzáférést jelentősen korlátozza az alacsony kapacitás és a munkaerőhiány, amelyet tovább súlyosbít a szakemberek túlterheltsége és a magas fluktuáció. Ez veszélyezteti a folyamatos ellátást, ezért vármegyei szintű beavatkozásként kiégés elleni tréningeket terveznek a dolgozók támogatására és a munkaerőmegtartás elősegítésére. A kiégés elleni tréning 2025. április 1. és 2027. június 30. között valósul meg, felelős szervezet: Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda.

A fogyatékos emberek számára az egészségfejlesztési programok gyakran nem elérhetők, vagy nem veszik figyelembe speciális igényeiket (akadálymentes tájékoztatás, célzott prevenciós szolgáltatások). Az ellátások igénybevételét tovább nehezítik a fizikai, információs és adminisztratív akadályok, ezért vármegyei szintű beavatkozásként előadások szervezése javasolt a társadalmi befogadás elősegítésére. A Fogyatékkal élő személyek társadalmi befogadásának elősegítés előadások 2025. április 1. és 2027. július 31. között valósulnak meg, a megvalósításért felelős: Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda.

A szociális szakellátások hátrányos helyzetű csoportok hozzáféréseinek javításához tervezett beavatkozások

Sorszám	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a szociális szakellátások területén	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében	Beavatkozási, intézkedési, javaslatok a) átfogó (vármegyei szintű) javaslatok b) fentiekben belül értelmezendő, a vármegye kiemelt projektje keretében megjelenő megoldások c) a települési/járási projekteken megjeleníteni javasolt megoldások	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek	A megvalósításért felelős személy(ek)	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e (igen/nem)
17	A szociális ellátásokhoz való hozzáférést jelentősen korlátozza az alacsony kapacitás és a munkaerőhiány	A munkaerőhiányt súlyosbítja túlterheltség, ami magas fluktuációhoz vezet, veszélyeztetve a folyamatos ellátást.	Vármegyei szintű beavatkozás Kiegészítő elleni tréning	2025.04.01- 2027.06.30		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	
18	A fogyatékos emberek számára az egyéni egészségfejlesztési programok gyakran nem elérhetők, vagy nem veszik figyelembe speciális igényeiket, például az akadálymentes tájékoztatást vagy a célzott prevenciós szolgáltatásokat. Az előadások segíthetnek felhívni a figyelmet	A fogyatékos emberek sokszor azért nem tudják igénybe venni az egészségügyi és szociális szolgáltatásokat, mert az elérhetőséget fizikai, információs vagy adminisztratív akadályok nehezítik. Az előadások hozzájárulhatnak	Vármegyei szintű beavatkozás Fogyatékkal élő személyek társadalmi befogadásának elősegítése előadások	2025.04.01- 2027.07.31		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	

	ezekre a hiányosságokra.	ezeknek az akadályoknak a feltárásához és csökkentéséhez, például az akadálymentesítés, a könnyen érthető tájékoztatás vagy a bürokratikus folyamatok egyszerűsítése révén.					
--	--------------------------	---	--	--	--	--	--

A hátrányos helyzetű csoportok, különösen az alacsony jövedelműek, a fogyatékos emberek és a marginalizált közösségek számára a szociális szakellátásokhoz való hozzáférés jelentős akadályokba ütközik. Az alacsony kapacitás és a munkaerőhiány miatt ezek a csoportok gyakran nem jutnak hozzá időben a szükséges szolgáltatásokhoz, amelyet tovább súlyosbít a szakemberek túlterheltsége és magas fluktuációja. Ennek enyhítésére vármegyei szintű beavatkozásként kiégés elleni tréningeket terveznek a dolgozók támogatására és a szolgáltatások fenntarthatóságának javítására, különös tekintettel a hátrányos helyzetű térségekre. A Kiégés elleni tréning 2025. április 1. és 2027. június 30. között valósul meg, felelős szervezet: Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda.

A fogyatékossgal élő emberek számára az egészségfejlesztési és szociális ellátásokhoz való hozzáférés még inkább korlátozott, mivel fizikai, információs és adminisztratív akadályok gátolják őket. Ezek a nehézségek érintik a mélyszegénységben élőket és az alacsonyan iskolázott embereket is, akik számára az egészségügyi információk gyakran nem érhetők el megfelelő formában. Vármegyei szintű beavatkozásként előadások szervezése szükséges, amelyek célja a társadalmi befogadás elősegítése, az akadálymentes információs csatornák fejlesztése és a szolgáltatások igénybevételek egyszerűsítése. A Fogyatékkal élő személyek társadalmi befogadásának elősegítése előadások 2025. április 1. és 2027. július 31. között valósul meg, a megvalósításért felelős: Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda.

Gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás

A gyermekvédelmi támogatások és a veszélyeztetett gyermekek száma településenként jelentős eltéréseket mutat. Keszthely, Lenti, Letenye, Nagykanizsa, Zalaegerszeg és Zalaszentgrót kiemelkednek a támogatásban részesülő gyermekek számában, míg kisebb falvakban – például Gétye, Ligetfalva, Kerkaszentkirály, Iborfia – egyáltalán nem, vagy csak minimális számban vettek igénybe gyermekvédelmi ellátást.

A legmagasabb rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő létszám Nagykanizsán (379 fő), Zalakomáron (385,5 fő), Keszthelyen (125 fő) és Zalaegerszegen (270 fő) tapasztalható.

A szünidei étkeztetés elérhetősége településenként változik.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma szintén területi különbségeket mutat. Szentpéterúron (101 fő), Zalakomáron (99 fő) és Zalaegerszegen (55 fő) a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya kiemelkedően magas, ami a mélyszegénység jelenlétére utalhat.

A védelembe vett és veszélyeztetett gyermekek száma a nagyobb városokban és szociálisan hátrányos településeken a legmagasabb. Keszthelyen (34 fő), Nagykanizsán (86 fő), Zalaegerszegen (74 fő) a védelembe vett gyermekek aránya a legmagasabb, míg a veszélyeztetett gyermekek száma Nagykanizsán (227 fő), Zalaegerszegen (212 fő) és Söjtörön (42 fő) kiemelkedő.

Járási szintű jellemzők

A gyermekvédelmi támogatások és a gyermekvédelmi ellátásban részesülők aránya járási szinten is jelentős eltéréseket mutat:

- Nagykanizsai és Zalaegerszegi járás a legnagyobb érintettségű térségek, mind a támogatásokban részesülők, mind a veszélyeztetett gyermekek számát tekintve.
- Lenti és Letenyei járás szintén magas értékekkel rendelkezik, különösen a hátrányos helyzetű gyermekek tekintetében.
- Keszthelyi és Zalaszentgróti járás esetében a támogatások aránya alacsonyabb, de egyes települések – például Túrje és Zalabér – kiemelkednek a hátrányos helyzetű gyermekek számában.

Vármegyei szintű jellemzők

Zala vármegye egészében a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, a hátrányos helyzetű és a védelembe vett gyermekek eloszlása egyenlőtlen. A nagyobb városokban és az elmaradottabb térségekben magasabb az érintett gyermekek száma, míg egyes kisebb falvakban alacsony vagy nincs regisztrált gyermekvédelmi támogatás.

Az adatok arra utalnak, hogy célzott programokra van szükség a hátrányos helyzetű térségekben, különösen a veszélyeztetett gyermekek támogatására, a prevenciós szolgáltatások fejlesztésére, valamint az ellátás egyenlőbb elosztására.

Gyermejjóléti alapellátások

Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:

A gyermekvédelmi és szociális alapellátások minden településen biztosítottak, és a hozzáférés általánosságban megfelelő. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, szünidei étkeztetés és egyéb támogatások elérhetők a rászorulóknak számára. Az ellátórendszer alapvetően minden településen működik, de földrajzilag nem mindenhol egyenletes. Vannak kifejezetten ellátási igényekkel rendelkező települések, ahol a gyermekvédelmi szolgáltatások bővítésére, valamint a veszélyeztetett gyermekek támogatására fokozott figyelmet kell fordítani. Összességében a gyermekvédelmi és szociális szolgáltatások az összlakosság számára megfelelően működnek.

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára a szükséges támogatások elérhetők. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben és szünidei étkeztetésben való részvétel biztosított számukra, és ezek a támogatások megfelelő mértékben érhetők el. A gyermekvédelmi szakellátás és a szociális támogatások jól működnek, és az érintettek számára hozzáférhetők. Összességében a hátrányos helyzetű gyermekek számára is megfelelő a szolgáltatások elérhetősége és minősége.

Gyermekjóléti szolgáltatások

Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:

A család- és gyermekjóléti központok elsősorban a járások központi településein találhatók, összesen hat településen működik ilyen intézmény: Keszthely, Lenti, Letenye, Nagykanizsa, Zalaegerszeg és Zalaszentgrót. Ez azt mutatja, hogy a központok elhelyezkedése regionális szervezethez alapján történt, a nagyobb településeknek kiemelt szerepet biztosítva. Ezzel szemben a család- és gyermekjóléti szolgálatok hálózata kiterjedtebb, így minden településen elérhető legalább egy szolgáltatás. Ez biztosítja, hogy a kisebb településeken élők is hozzáférjenek az alapvető gyermekjóléti ellátásokhoz, bár a szolgáltatások kapacitása és elérhetősége helyenként eltérő lehet.

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára a gyermekjóléti szolgáltatások minden településen elérhetők, de ezek kapacitása és szakmai támogatottsága eltérő.

A központok komplexebb segítséget nyújtanak, míg a kisebb települések szolgálatai inkább az alapellátásokra koncentrálnak, ami korlátozhatja a hátrányos helyzetű gyermekek támogatásának hatékonyságát. A központi településeken (például Zalaegerszegen, Nagykanizsán és Keszthelyen) erősebb az intézményi háttér, míg a kisebb településeken a szolgálatok kapacitása és szakmai ellátottsága alacsonyabb lehet.

A jelenlegi rendszer biztosítja az alapvető szolgáltatásokat, de a kisebb településeken élők számára a szolgáltatások elérhetőségének és szakmai támogatásának további fejlesztése indokolt lehet.

Gyermekek napközbeni ellátása

Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:

A bölcsődei ellátás földrajzilag kiegyensúlyozatlan, mivel a bölcsődei szolgáltatások elsősorban a járások néhány nagyobb településén érhetők el, míg a kisebb falvakban egyáltalán nincs férőhely. Ez azt eredményezi, hogy sok család számára az elérhető bölcsődei ellátás kizárólag

a központi településekre korlátozódik, ami jelentős utazási és szervezési nehézségeket okozhat.

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

A hátrányos helyzetű családok számára a bölcsődei ellátás elérhetősége kulcsfontosságú, hiszen a gyermekek korai fejlesztését támogatja, és a szülők munkavállalási lehetőségeit is bővíti. A járásban azonban a bölcsődei szolgáltatások területi egyenlőtlensége miatt ezek a családok nehezebben jutnak hozzá az ellátáshoz. A kisebb településeken, ahol egyáltalán nincs bölcsődei férőhely, a hátrányos helyzetű családok számára gyakorlatilag elérhetetlen a szolgáltatás, így a kisgyermek otthoni gondozása válik az egyetlen lehetőséggé.

A központi településeken biztosított férőhelyek gyakran teljes kihasználtsággal működnek, ami hosszú várólistákat eredményezhet, és akadályozhatja a rászoruló családok időben történő bejutását a rendszerbe.

A jelenlegi helyzetben a bölcsődei kapacitás bővítése és az ellátás területi egyenlőtlenségeinek csökkentése hozzájárulhatna ahhoz, hogy a hátrányos helyzetű családok számára is valóban elérhetővé váljon a szolgáltatás. Az adatok alapján több településen már elindult a bölcsődei infrastruktúra fejlesztése, és további beruházások esetén a szolgáltatások lefedettsége jelentősen javulhatna.

Gyermekek esélynövelő szolgáltatásai

Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:

Zala vármegye településein a tanodák mindössze az esetek 5%-ában érhetők el, míg a Biztos Kezdet Házak egyáltalán nem állnak rendelkezésre. Ennek következtében a lakosság számára ezek a szolgáltatások gyakorlatilag nem hozzáférhetők, ami komoly akadályt jelent a gyermekek és családok számára a megfelelő támogatás elérésében.

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

A hátrányos helyzetű családok számára a tanodák és a Biztos Kezdet Házak hiánya még nagyobb akadályt jelent, mivel ezek a szolgáltatások kiemelten fontos szerepet töltenének be a gyermekek fejlesztésében és a korai hátrányok csökkentésében. Mivel a tanodák az esetek csupán 5%-ában érhetők el, és a Biztos Kezdet Házak egyáltalán nem működnek, a leginkább rászoruló gyermekek számára nincs lehetőség az egyéni támogatásra és a felzárkózásra. Ez tovább növeli az esélyegyenlőtlenséget és korlátozza a hátrányos helyzetű családok lehetőségeit a megfelelő ellátásokhoz való hozzáférésben.

Gyermekvédelmi szakellátások

Zala vármegyében a gyermekvédelmi szakellátás rendszere alapvetően biztosított a gyermekek és fiatalok számára, akik valamilyen okból nem nevelkedhetnek saját családjukban.

III. Oktatás-képzés teljes szolgáltatási köre

Köznevelési alapfeladatok

Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:

Az oktatási és pedagógiai szolgáltatások alapvetően biztosítottak és elérhetőek a járások központi településein, különösen a nagyobb városokban, ahol a készségfejlesztő és fejlesztő oktatás, a pedagógiai szakszolgáltatások, valamint a kollégiumi ellátás egyaránt működik. Az iskolai nevelés és oktatás rendszere tehát jelen van, és az alapvető feltételek adottak a diákok számára. Ugyanakkor az egyes térségek közötti jelentős eltérések, a kisebb településeken tapasztalható hozzáférési nehézségek és a speciális pedagógiai igények kielégítésének korlátai azt jelzik, hogy a szolgáltatások fejlesztésére és területi kiegyenlítésére van szükség. Az ellátórendszer fejlesztésével az esélyegyenlőség biztosítható lenne, különösen a sajátos nevelési igényű és hátrányos helyzetű tanulók számára.

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

A hátrányos helyzetű tanulók esetében az oktatási rendszerhez való hozzáférés még súlyosabb problémákat vet fel. A mélyszegénységben élő gyermekek számára az intézményi háttér és a célzott felzárkóztató programok hiánya akadályozza a sikeres iskolai előmenetelt, míg a roma diákok esetében a kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás és egyéb támogató intézkedések finanszírozása gyakran bizonytalan, ami tovább növeli az oktatási szegregáció kockázatát. A pedagógiai szakszolgáltatások szűkös kapacitása miatt a tanulási nehézségekkel küzdő hátrányos helyzetű gyermekek esetében különösen alacsony a fejlesztő szolgáltatások elérhetősége, amely az iskolai sikeresség szempontjából kritikus jelentőséggel bír. A korábban hatékonyan működő tanodai programok megszűnése tovább súlyosbította a helyzetet, mivel ezek a kezdeményezések fontos szerepet játszottak a hátrányos helyzetű tanulók támogatásában.

Az iskolai lemorzsolódás kockázata a hátrányos helyzetű diákok körében kiemelkedően magas, amelyet a megfelelő támogatási rendszerek hiánya és az anyagi nehézségek egyaránt súlyosbítanak.

A köznevelési alapfeladatok lakossági hozzáféréseinek javításához tervezett beavatkozások							
Sorszám	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a köznevelési alapfeladatok területén	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében	Beavatkozási, intézkedési javaslatok a) átfogó (vármegyei szintű) javaslatok b) fentiekben belül értelmezendő, a vármegye kiemelt projektje keretében megjelenő megoldások c) a települési/járási projekteken megjeleníteni javasolt megoldások	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek	A megvalósításért felelős személy(ek)	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e (igen/nem)
19	Az SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok rávilágítanak arra, hogy a köznevelési intézményekben korlátozottan érhetők el preventív egészségfejlesztő programok, különösen a mozgásszervi problémák megelőzésére irányuló kezdeményezések kockázatát.	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok alapján a mozgásszegény életmód és a helytelen testtartás már alsó tagozatos korban is jellemző problémák, amelyeket a megfelelő mozgásfejlesztő programok hiánya tovább súlyosbíthat. A gerinctorna bevezetése indokolt, mivel hozzájárulhat a tartásjavításhoz, a mozgásszervi problémák megelőzéséhez, valamint a gyermekek fizikai és mentális jólétének fenntartásához.	Vármegyei szintű beavatkozás Porci Berci barátokat keres gerinciskola alsó tagozatos diákok számára.	2025.09.01- 2027.05.31		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	
20	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok rámutatnak arra, hogy a	A munkaerőhiányt súlyosbítja túlterheltség,	Vármegyei szintű beavatkozás	2025.04.01- 2027.06.30		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	

	pedagógusok és nevelési intézmények munkatársai fokozott mentális és érzelmi terhelésnek vannak kitéve, miközben a kiégés megelőzését célzó támogatások és programok csak korlátozottan elérhetők. A kiégés elleni tréningek bevezetése indokolt, mivel hozzájárulhatnak a szakemberek mentális egészségének megőrzéséhez, a munkahelyi stressz kezeléséhez és a köznevelési rendszer hatékonyságának fenntartásához.	ami magas fluktuációhoz vezet.	Kiégés elleni tréning				
21	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok alapján a prevenció programok, különösen a drog-, dohányzás- és alkoholfogyasztás megelőzését célzó iskolai előadások nem minden intézményben elérhetők, vagy csak esetlegesen valósulnak meg.	A szemlélet még nem épült intézmények mindennapi gyakorlatába, ami csökkenti a megelőző programok rendszeres és hatékony megvalósításának lehetőségét.	Vármegyei szintű beavatkozás „Ne tedd” Drog, Dohányzás, Alkohol prevenciók előadások az iskolákban	2025.04.01-2027.07.31		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	

A köznevelési alapfeladatok lakossági hozzáféréseinek javítására tervezett beavatkozások célja az oktatási és egészségfejlesztési szolgáltatások elérhetőségének és hatékonyságának növelése, különös tekintettel a gyermekek és pedagógusok jólétére. Az SZÚT által feltárt hiányosságok alapján három kulcsfontosságú területet azonosítottak: a mozgásszervi problémák megelőzését szolgáló gerinctorna, a pedagógusok mentális egészségének támogatására irányuló kiégés elleni tréning, valamint a szenvedélybetegségek megelőzését célzó prevenciós előadások bevezetése.

1. Gerinctorna az alsó tagozatos diákok számára: A mozgásszegény életmód és a helytelen testtartás már fiatal korban megjelenő problémák, amelyek hosszú távon mozgásszervi betegségek kialakulásához vezethetnek. A Porci Berci barátokat keres gerinciskola program bevezetése vármegyei szinten indokolt, mivel segítheti a tartásjavítást, a mozgásszervi problémák megelőzését és a gyermekek fizikai jólétének fenntartását. Az oktatási intézményekben jelenleg nem mindenhol érhető el megfelelő mozgásfejlesztő programok, így a beavatkozás hiánypótló szerepet tölthet be.
2. Kiégés elleni tréning a pedagógusok számára: Az oktatásban dolgozók fokozott mentális és érzelmi terhelésnek vannak kitéve, miközben a kiégés megelőzésére és kezelésére irányuló támogatások korlátozottan állnak rendelkezésre. A munkaerőhiány és a túlterheltség magas fluktuációhoz vezet, ami tovább nehezíti az oktatási rendszer működését. A tréningek célja a pedagógusok mentális egészségének megőrzése, a munkahelyi stressz csökkentése és a szakmai hatékonyság fenntartása.
3. „Ne tedd” Drog, Dohányzás, Alkohol prevenciós előadások az iskolákban: A prevenciós programok nem minden oktatási intézményben érhetőek el, és sok esetben csak alkalmasszerűen kerülnek megszervezésre. A hiányosságok fő okai a megfelelő humánerőforrás és szakértői kapacitás hiánya, valamint az iskolai programok finanszírozási és tervezési nehézségei. Az előadások célja a tanulók egészségtudatos szemléletformálása, a kockázatok felismerése és a káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése.

Mindhárom beavatkozás vármegyei szinten kerül megvalósításra, 2025 és 2027 között, a Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda koordinálásával. Ezek az intézkedések hozzájárulhatnak az oktatás minőségének javításához, a diákok és pedagógusok egészségének megőrzéséhez, valamint a megelőző programok rendszeresítéséhez, ezzel erősítve a köznevelési rendszer hosszú távú fenntarthatóságát és hatékonyságát.

A köznevelési alapfeladatok hátrányos helyzetű csoportok hozzáféréseinek javításához tervezett beavatkozások							
Sorszám	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok a köznevelési alapfeladatok területén	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében	Beavatkozási, intézkedési, javaslatok a) átfogó (vármegyei szintű) javaslatok b) fentiekben belül értelmezendő, a vármegye kiemelt projektje keretében megjelenő megoldások c) a települési/járási projektekből megjeleníteni javasolt megoldások	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek	A megvalósításért felelős személy(ek)	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e (igen/nem)

22	Az SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok rávilágítanak arra, hogy a köznevelési intézményekben korlátozottan érhető el preventív egészségfejlesztő programok, különösen a mozgásszervi problémák megelőzésére irányuló kezdeményezések kockázatát.	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok alapján a mozgásszegény életmód és a helytelen testtartás már alsó tagozatos korban is jellemző problémák, amelyeket a megfelelő mozgásfejlesztő programok hiánya tovább súlyosbíthat. A gerinctorna bevezetése indokolt, mivel hozzájárulhat a tartásjavításhoz, a mozgásszervi problémák megelőzéséhez, valamint a gyermekek fizikai és mentális jólétének fenntartásához.	Vármegyei szintű beavatkozás Porci Berci barátokat keres gerinciskola alsó tagozatos diákok számára.	2025.09.01- 2027.05.31		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	
----	--	--	--	-----------------------------------	--	---	--

23	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok rámutatnak arra, hogy a pedagógusok és nevelési intézmények munkatársai fokozott mentális és érzelmi terhelésnek vannak kitéve, miközben a kiégés megelőzését célzó támogatások és programok csak korlátozottan elérhetők. A kiégés elleni tréningek bevezetése indokolt, mivel hozzájárulhatnak a szakemberek mentális egészségének megőrzéséhez, a munkahelyi stressz kezeléséhez és a köznevelési rendszer hatékonyságának fenntartásához.	A munkaerőhiányt súlyosbítja túlterheltség, ami magas fluktuációhoz vezet.	Vármegyei szintű beavatkozás Kiégés elleni tréning	2025.04.01- 2027.06.30		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	
24	A „Ne tedd” prevenció előadások bevezetése indokolt, mivel ezek hozzájárulhatnak a tanulók egészségtudatos szemléletformálásához, a kockázatok felismeréséhez és a káros szenvedélyek	A prevenció szemlélet nem épült be az oktatási intézmények mindennapi gyakorlatába, ami csökkenti a megelőző programok rendszeres és hatékony	Vármegyei szintű beavatkozás „Ne tedd” Drog, Dohányzás, Alkohol prevenció előadások az iskolákban	2025.04.01- 2027.07.31		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	

	kialakulásának megelőzéséhez.	megvalósításának lehetőségét.					
--	-------------------------------	-------------------------------	--	--	--	--	--

A hátrányos helyzetű csoportok köznevelési alapfeladatokhoz való hozzáféréseinek javítására tervezett beavatkozások célja, hogy csökkentsék az oktatási esélyegyenlőtlenségeket, és biztosítsák a megfelelő egészségügyi és pedagógiai támogatásokat a leginkább rászoruló diákok számára:

1. Gerinctorna az alsó tagozatos hátrányos helyzetű gyermekek számára: A mozgásszegény életmód és a helytelen testtartás különösen a hátrányos helyzetű településeken élő gyermekeket érinti, mivel ezekben a közösségekben gyakran nincs elérhető sportolási lehetőség vagy megfelelő mozgásfejlesztő program. A Porci Berci barátokat keres gerinciskola program bevezetése segítené a tartásjavítást, csökkentené a későbbi mozgásszervi betegségek kockázatát, és hozzájárulna a gyermekek fizikai és mentális jólétéhez. Az iskolákban ingyenesen elérhető program biztosítaná, hogy a leginkább rászoruló gyermekek is részesülhessenek egészségmegőrző mozgásfejlesztésben.
2. Kiegészítő elleni tréning a hátrányos helyzetű iskolák pedagógusai számára: A hátrányos helyzetű településeken működő iskolákban dolgozó pedagógusok fokozott érzelmi és mentális megterhelésnek vannak kitéve, mivel gyakran alacsonyabb erőforrásokkal és nagyobb tanulási nehézségekkel küzdő diákokkal kell dolgozniuk. Az intézményekben a szakemberhiány és a magas fluktuáció miatt a pedagógusok túlterheltek, ami kiegészítőhöz vezethet. A kiegészítő elleni tréningek bevezetése hozzájárulhat a tanárok mentális egészségének megőrzéséhez, ezáltal biztosítva, hogy a hátrányos helyzetű diákok minőségi oktatásban részesüljenek hosszú távon.
3. „Ne tedd” Drog, Dohányzás, Alkohol prevenciós előadások a hátrányos helyzetű iskolákban: A hátrányos helyzetű közösségekben élő fiatalok fokozottan ki vannak téve a káros szenvedélyek kockázatának, különösen a drog- és alkoholfogyasztásnak, amely sok esetben a társadalmi és gazdasági hátrányokhoz köthető. A prevenciós előadások elérhetőségét akadályozza, hogy ezek a programok jellemzően nem épülnek be rendszeresen az iskolai tantervbe, valamint a szakértői és pénzügyi források is hiányosak. A „Ne tedd” prevenciós előadások célja a tanulók egészségtudatos szemléletformálása, a függőségekhez vezető rizikófaktorok felismerése, és a káros szokások megelőzése.

Mindhárom beavatkozás vármegyei szinten kerül megvalósításra 2025 és 2027 között, a Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda koordinálásával. Ezek a programok nemcsak az oktatási rendszer minőségének javításához járulnak hozzá, hanem hosszú távon segítik a hátrányos helyzetű gyermekek egészséges fejlődését, iskolai sikerességét és életkilátásait, csökkentve az esélyegyenlőtlenségeket a köznevelésben.

Egyéb oktatási, képzési feladatok

Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:

A köznevelési és fejlesztő szolgáltatások elérhetősége jelentős területi egyenlőtlenségeket mutat, különösen a kisebb településeken, ahol korlátozott az intézményi kapacitás. Az alacsony lélekszámú településeken gyakran hiányoznak a logopédiai, pszichológiai és tehetséggondozó szolgáltatások, valamint a pályaválasztási tanácsadás, ami csökkenti a gyermekek fejlődési és továbbtanulási lehetőségeit. A szakemberhiány és a fejlesztő szolgáltatások szűkös kapacitása miatt hosszú várakozási időkkel kell számolni, ami akadályozza az időben történő beavatkozást. Emellett a közlekedési infrastruktúra hiányosságai miatt sok család számára nehezen megoldható az olyan településekre való eljutás, ahol ezek a szolgáltatások elérhetők.

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

A hátrányos helyzetű csoportok számára az oktatási és fejlesztő szolgáltatásokhoz való hozzáférés különösen korlátozott, mivel a szolgáltatások gyakran olyan településeken koncentrálódnak, ahová ők nehezebben jutnak el anyagi, közlekedési vagy információs korlátok miatt. A mélyszegénységben élő családok számára a fejlesztő foglalkozások és a korai beavatkozás sokszor nem elérhetők, ami hosszú távon tovább mélyíti az oktatási egyenlőtlenségeket. A fogyatékkal élő gyermekek számára az utazó szakemberhálózat és a fejlesztő oktatás lefedettsége hiányos, ami megnehezíti a speciális igényekhez igazított oktatást. A roma és mélyszegénységben élő gyermekek körében a tanodai programok csökkenő elérhetősége és a szegregációs oktatási tendenciák tovább rontják az esélyeiket a sikeres tanulmányi előmenetelre. A nők és különösen az egyedülálló anyák esetében a gyermekek ellátásának hiányosságai és az oktatási szolgáltatások földrajzi koncentrációja fokozza a társadalmi hátrányokat, mivel nehezebben tudják biztosítani gyermekeik számára a megfelelő fejlesztési lehetőségeket.

IV. Lakhatás, közszolgáltatások, infrastruktúra

Közszolgáltatások

Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés területi egyenlőtlenségeket mutat, a nagyobb városok (pl. Keszthely, Hévíz, Zalaegerszeg, Nagykanizsa, Lenti) biztosítják a legtöbb alapvető szolgáltatást, míg a kisebb településeken ezek gyakran hiányoznak vagy korlátozottan érhetők el. A mozik, színházak, bankautomaták, posták és élelmiszerboltok főként a nagyobb településeken koncentrálódnak, míg a közösségi közlekedés több helyen egyáltalán nem elérhető, ami akadályozza a mobilitást és az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Az infrastrukturális hiányosságok miatt a lakosság egy része nehezen jut el egészségügyi és oktatási intézményekhez, valamint munkahelyekhez. A

kerékpárutak kiépítésének és bővítésének hiánya szintén korlátozza a közlekedési lehetőségeket, pedig ez fenntartható és költséghatékony megoldást jelenthetne a kisebb települések lakóinak.

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

A hátrányos helyzetű csoportok számára a szolgáltatások elérhetősége még nagyobb akadályokat jelent. A közösségi közlekedés hiánya és a hosszú távolságok miatt a hátrányos helyzetű csoportok nehezen jutnak el az egészségügyi ellátáshoz, oktatáshoz és szociális szolgáltatásokhoz. A gyermekek számára különösen problémás, hogy a kisebb településeken nincs megfelelő szabadidős és kulturális programkínálat, ami korlátozza a fejlődési lehetőségeiket és társadalmi integrációjukat. A kerékpárutak kiépítése segíthetne a mobilitási problémák enyhítésében, különösen az alacsonyabb jövedelmű háztartások számára, akik számára a tömegközlekedés vagy az autóhasználat nem megfizethető opció.

A közszolgáltatások terén a lakossági hozzáféréseinek javításához tervezett beavatkozások							
Sorszám	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok közszolgáltatások területén	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében	Beavatkozási, intézkedési javaslatok a) átfogó (vármegyei szintű) javaslatok b) fentiekben belül értelmezendő, a vármegye kiemelt projektje keretében megjelenő megoldások c) a települési/járási projekteken megjeleníteni javasolt megoldások	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek	A megvalósításért felelős személy(ek)	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e (igen/nem)
25	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok rámutatnak arra, hogy a közlekedési lehetőségek korlátozottsága, különösen a kisebb településeken, akadályozza a lakosság hozzáférését az oktatási, kulturális és egészségügyi szolgáltatásokhoz. A kerékpáros közlekedést népszerűsítő rendezvények hozzájárulhatnak a fenntartható mobilitás elősegítéséhez.	A szolgáltatási hiányok hátterében elsősorban a területi egyenlőtlenségek, a humán erőforrás-hiány és az infrastrukturális fejletlenség áll. A kisebb településeken a közlekedési lehetőségek korlátozottak, a helyi szolgáltatások száma alacsony, míg a nagyobb városokban koncentrálnak az alapvető közszolgáltatások, ami akadályozza a	Vármegyei szintű beavatkozás Kerékpáros közlekedést népszerűsítő rendezvények szervezése.	2025.04.01-2027.06.30.		Fenntartható Jövőért Egyesület	

		lakosság egyenlő hozzáférését.					
26	A közlekedésbiztonsági szemléletformáló rendezvények szervezése hozzájárulhat a közlekedési szabályok tudatosításához, a biztonságos közlekedési magatartás kialakításához, különösen a gyermekek és idősek körében, valamint segítheti a fenntartható közlekedési módok – például a gyaloglás és a kerékpározás – népszerűsítését.	A közszolgáltatások elérhetősége jelentős területi egyenlőtlenségeket mutat, mivel a kisebb településeken számos alapvető szolgáltatás – például közösségi közlekedés, bankautomaták, posták, egészségügyi és kulturális intézmények – hiányzik vagy csak korlátozottan érhető el. Az infrastrukturális hiányosságok és a közlekedési lehetőségek szűkössége miatt a lakosság egy része nehezen jut el az alapvető ellátásokhoz.	Vármegyei szintű beavatkozás Közlekedésbiztonsági célú szemléletformáló rendezvények szervezése	2025.04.01-2027.06.30.		Fenntartható Jövőért Egyesület	

A kerékpáros közlekedés népszerűsítése fontos eszköz lehet a fenntartható és költséghatékony mobilitás elősegítésében, hiszen a kerékpározás nemcsak környezetbarát, hanem elérhető alternatívát is nyújt azoknak, akik számára a közösségi közlekedés nem megfelelő vagy nem megfizethető. A kerékpáros közlekedést népszerűsítő rendezvények szervezése hozzájárulhat a biztonságos közlekedési ismeretek terjesztéséhez, valamint ösztönözheti az önálló és fenntartható közlekedési szokások kialakítását.

Emellett a közlekedésbiztonsági szemléletformáló rendezvények szervezése kiemelt jelentőséggel bír. A beavatkozások vármegyei szinten valósulnak meg, és hosszú távú céljuk a mobilitási lehetőségek javítása, a közlekedésbiztonság növelése és a fenntartható közlekedési formák népszerűsítése.

A közszolgáltatások terén a hátrányos helyzetű csoportok hozzáféréseinek javításához tervezett beavatkozások							
Sorszám	A SZJT-ban feltárt szolgáltatási hiányok közszolgáltatások területén	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében	Beavatkozási, intézkedési javaslatok a) átfogó (vármegyei szintű) javaslatok b) fentiekben belül értelmezendő, a vármegye kiemelt projektje keretében megjelenő megoldások c) a települési/járási projektekből megjeleníteni javasolt megoldások	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek	A megvalósításért felelős személy(ek)	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e (igen/nem)
27	A kerékpáros közlekedést népszerűsítő rendezvények hozzájárulhatnak a fenntartható mobilitás elősegítéséhez, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára.	A településeken a közlekedési lehetőségek korlátozottak, a helyi szolgáltatások száma alacsony, míg a nagyobb városokban koncentrálódnak az alapvető közszolgáltatások, ami akadályozza a lakosság egyenlő hozzáférését.	Vármegyei szintű beavatkozás Kerékpáros közlekedést népszerűsítő rendezvények szervezése.	2025.04.01-2027.06.30.		Fenntartható Jövőért Egyesület	

28	A közlekedésbiztonsági szemléletformáló rendezvények szervezése hozzájárulhat a közlekedési szabályok tudatosításához, a biztonságos közlekedési magatartás kialakításához, különösen a gyermekek és idősek körében, valamint segítheti a fenntartható közlekedési módok – például a gyaloglás és a kerékpározás – népszerűsítését.	A közszolgáltatások elérhetősége jelentős területi egyenlőtlenségeket mutat, mivel a kisebb településeken számos alapvető szolgáltatás – például közösségi közlekedés, bankautomaták, posták, egészségügyi és kulturális intézmények – hiányzik, vagy csak korlátozottan érhető el. Az infrastrukturális hiányosságok és a közlekedési lehetőségek szűkössége miatt a lakosság egy része nehezen jut el az alapvető ellátásokhoz.	Vármegyei szintű beavatkozás Közlekedésbiztonsági célú szemléletformáló rendezvények szervezése	2025.04.01- 2027.06.30.		Fenntartható Jövőért Egyesület	
----	---	---	--	----------------------------	--	-----------------------------------	--

A kerékpáros közlekedés népszerűsítése kiemelten fontos a hátrányos helyzetű csoportok számára, mivel sokan közülük korlátozott anyagi lehetőségeik miatt nem férnek hozzá autóhoz vagy rendszeres közösségi közlekedéshez. A kerékpáros közlekedést népszerűsítő rendezvények hozzájárulhatnak a biztonságos közlekedési ismeretek terjesztéséhez.

A közlekedésbiztonsági szemléletformáló rendezvények szervezése szintén kiemelt jelentőségű, mivel a hátrányos helyzetű térségekben élők gyakran hosszú távolságokat kénytelenek megtenni alapvető szolgáltatások eléréséhez, miközben a közösségi közlekedés nem mindenhol elérhető vagy megbízható. A programok célja, hogy növeljék a közlekedésbiztonsági tudatosságot, csökkentsék a baleseti kockázatokat, és elősegítsék a biztonságos kerékpáros és gyalogos közlekedési szokások kialakítását. Különösen fontos, hogy ezek az intézkedések elérjék a gyermekeket, időseket és alacsony jövedelmű családokat, mivel ők a legkiszolgáltatottabbak a közlekedés terén.

Infrastruktúra

Bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő programok

Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:

A bűnmegelőzést és közbiztonság javítását célzó programok elérhetősége a vizsgált térségekben változó képet mutat. A nagyobb településeken jellemzően többféle prevenció és áldozatsegítő kezdeményezés érhető el, míg a kisebb településeken ezek gyakran hiányoznak, vagy csak korlátozott formában állnak rendelkezésre. Összességében a bűnmegelőzési és áldozatsegítő intézkedések jelenléte megfelelő alapot biztosít a közbiztonság fenntartásához, azonban területi különbségek figyelhetők meg.

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

A hátrányos helyzetű csoportok számára a bűnmegelőzést és közbiztonság javítását célzó programok elérhetősége jelentős területi eltéréseket mutat. Míg a nagyobb településeken ezek a kezdeményezések szélesebb körben hozzáférhetők, a kisebb településeken, ahol a hátrányos helyzetű lakosság aránya gyakran magasabb, ezek a programok sok esetben hiányoznak, vagy csak korlátozott formában érhetők el. Ez tovább növelheti a hátrányos helyzetűek kiszolgáltatottságát és korlátozhatja a bűncselekmények megelőzésére és az áldozatok támogatására irányuló erőfeszítések hatékonyságát.

V. Közösségi programok a hátrányos helyzetű csoportokat érintően a társadalmi befogadás, társadalmi kohézió és identitás, munkaerőpiaci kompetenciák, együttműködés erősítésére

Mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek, illetve fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

A mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek és fiatal felnőttek számára a szolgáltatások és ellátások a térség legtöbb településén nem, vagy csak korlátozottan érhetők el. A hozzáférés javítása elengedhetetlen lenne ahhoz, hogy ezek a csoportok megfelelő támogatásban részesüljenek, és esélyt kapjanak a társadalmi felzárkózásra.

Sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások

Zala vármegyében a sajátos nevelési igényű (SNI) és pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára korlátozottan érhetők el közösségi programok és fejlesztő szolgáltatások.

A szakszolgálatok logopédiai és fejlesztő ellátást biztosítanak, amely elérhető a célcsoport számára, azonban a növekvő igények miatt ezek kapacitása gyakran nem elegendő. Bár a gyermekjóléti szolgáltatások jelen vannak, elsősorban a veszélyeztetettség csökkentésére és a családban történő nevelkedés támogatására fókuszálnak, így nem helyettesítik a közösségi programokat.

A sajátos nevelési igényű és pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára nyújtott szolgáltatások és ellátások a legtöbb településen teljes mértékben hiányoznak, ami különösen a hátrányos helyzetű családok számára jelent komoly akadályt.

Ifjúságot célzó tevékenységek

Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők

Zala vármegyében a lakosság számára bizonyos programok és közösségi kezdeményezések elérhetők, azonban ezek földrajzi eloszlása egyenetlen.

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

A hátrányos helyzetű fiatalok számára Zala vármegyében bizonyos programok és közösségi kezdeményezések elérhetők, azonban ezek földrajzi eloszlása egyenetlen.

Ifjúságot célzó tevékenységek terén a lakosság hozzáféréseinek javításához tervezett beavatkozások

Sorszám	A SZÜT-ban feltárt szolgáltatási hiányok ifjúságot célzó tevékenységek területén	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében	Beavatkozási, intézkedési javaslatok a) átfogó (vármegyei szintű) javaslatok b) fentiekben belül értelmmezendő, a vármegye kiemelt projektje keretében megjelenő megoldások c) a települési/járási projekteken megjeleníteni javasolt megoldások	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek	A megvalósításért felelős személy(ek)	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e (igen/nem)
29	Az ifjúságot célzó közösségi programok bővítése kiemelten fontos, mivel a feltárt szolgáltatási hiányok ezen a területen jelentős korlátokat mutatnak. Különösen kevés a sport- és mozgáslehetőség, ami akadályozza a fiatalok egészséges életmódját és közösségi részvételét.	A sport- és mozgáslehetősége k hiányának fő okai közé tartozik az infrastruktúra fejletlensége, a megfelelő létesítmények és szabadtéri terek korlátozott elérhetősége, valamint a forráshiány, amely akadályozza új programok létrehozását.	Vármegyei szintű beavatkozás Mozgásfejlesztő programsorozat gyógytornász bevonásával.	2025.09.01- 2027.05.31		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	

30	Kevés a sport- és mozgáslehetőség, ami akadályozza a fiatalok egészséges életmódját és közösségi részvételét.	A sport- és mozgáslehetősége k hiányának fő okai közé tartozik az infrastruktúra fejletlensége, a megfelelő létesítmények és szabadtéri terek korlátozott elérhetősége, valamint a forráshiány, amely akadályozza új programok létrehozását.	Vármegyei szintű beavatkozás Porci Berci barátokat keres gerinciskola alsó tagozatos diákok számára.	2025.09.01- 2027.05.31		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	
----	---	--	---	---------------------------	--	--	--

Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:

Az ifjúság számára elérhető mozgásfejlesztési programok bővítése kiemelten fontos, mivel a hiányok rávilágítanak arra, hogy a sport- és mozgáslehetőségek szűkössége nem csupán a szabadidős tevékenységek hiányából, hanem az infrastruktúra és a szervezett programok elégtelenségéből is fakad. A megfelelő létesítmények és szakemberek hiánya miatt sok fiatal számára a mozgás nem válik természetes napi rutinná, ami hosszú távon egészségügyi és életmódbeli hátrányokhoz vezethet. A beavatkozások – mint például a mozgásfejlesztő programsorozat és a gerinciskola – nem klasszikus sportolási lehetőséget biztosítanak, hanem célzott fejlesztéssel segítik a fiatalok mozgáskészségének és testtudatosságának javítását, elősegítve ezzel a későbbi sportolási lehetőségek kihasználását is.

Ifjúságot célzó tevékenységek <i>hátrányos helyzetű csoportok</i> hozzáféréseinek javításához tervezett beavatkozások							
Sorszám	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok ifjúságot célzó tevékenységek területén	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében	Beavatkozási, intézkedési javaslatok a) átfogó (vármegyei szintű) javaslatok b) fentiekben belül értelmezendő, a vármegye kiemelt projektje keretében megjelenő megoldások c) a települési/járási projekteken megjeleníteni javasolt	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek	A megvalósításért felelős személy(ek)	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e (igen/nem)
31	Az ifjúságot célzó közösségi programok bővítése kiemelten fontos, mivel a SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok ezen a területen jelentős korlátokat mutatnak. Különösen kevés a sport- és mozgáslehetőség, ami akadályozza a fiatalok egészséges életmódját és közösségi részvételét.	A sport- és mozgáslehetőségek hiányának fő okai közé tartozik az infrastruktúra fejletlensége, a megfelelő létesítmények és szabadterei terek korlátozott elérhetősége, valamint a forráshiány, amely akadályozza új programok létrehozását. Emellett a szakemberhiány és a szervezett sportesemények alacsony száma tovább csökkenti a fiatalok számára elérhető mozgáslehetőségeket.	Vármegyei szintű beavatkozás Mozgásfejlesztő programsorozat gyógytornász bevonásával.	2025.09.01- 2027.05.31		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	

32	Az ifjúságot célzó közösségi programok bővítése kiemelten fontos, mivel a SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok ezen a területen jelentős korlátokat mutatnak. Különösen kevés a sport- és mozgáslehetőség, ami akadályozza a fiatalok egészséges életmódját és közösségi részvételét.	A sport- és mozgáslehetőségek hiányának fő okai közé tartozik az infrastruktúra fejletlensége, a megfelelő létesítmények és szabadtéri terek korlátozott elérhetősége, valamint a forráshiány, amely akadályozza új programok létrehozását.	Vármegyei szintű beavatkozás Porci Berci barátokat keres gerinciskola alsó tagozatos diákok számára.	2025.09.01- 2027.05.31		Dr. Hetés Ferenc Szakorvosi Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda	
----	--	--	--	-----------------------------------	--	---	--

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

Az infrastruktúra fejletlensége, a megfelelő létesítmények hiánya, valamint a szervezett programok és szakemberek korlátozott elérhetősége miatt a hátrányos helyzetű fiatalok számára gyakran nem adott a rendszeres testmozgás lehetősége. Ez hosszú távon nemcsak az egészségügyi állapotukat befolyásolja hátrányosan, hanem az iskolai teljesítményükre és közösségi beilleszkedésükre is negatív hatással lehet. A beavatkozások – mint például a mozgásfejlesztő programsorozat és a gerinciskola – célzottan segítik az érintett fiatalok mozgáskészségének és testtudatosságának javítását, ezáltal előmozdítva a későbbi sportolási lehetőségekhez való hozzáférésüket és egészséges életmódjuk kialakítását.

Helyi kulturális közösségfejlesztési folyamat

Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:

A közösségi programok és szolgáltatások alapvetően elérhetőek a lakosság számára néhány településen, azonban ezek földrajzi lefedettsége, gyakorisága és változatossága korlátozott. Emellett az információáramlás és a közlekedési nehézségek is szerepet játszanak abban, hogy a lakosság egy része nem tud bekapcsolódni a meglévő lehetőségekbe, így a hozzáférés további fejlesztése indokolt.

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

A hátrányos helyzetű csoportok számára közösségi programok és szolgáltatások több településen is elérhetőek, de a hozzáférésük gyakran korlátozottabb, mint a teljes lakosságé. A közösségi programok bővítése és elérhetőbbé tétele ezért különösen fontos a hátrányos helyzetű csoportok számára, hogy ezek a lehetőségek valóban mindenki számára hozzáférhetőek legyenek.

Vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések

Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:

A vármegyei és térségi identitás erősítésére irányuló közösségi programok több településen elérhetőek helyben, például a Keszthelyi és Lenti járás bizonyos településein. A programok lefedettsége tehát nagymértékben járásfüggő, és nem minden lakos számára biztosított a folyamatos részvétel. A közösségi élet megerősítéséhez szükséges infrastrukturális háttér, szervezési kapacitás és elérhető szakemberek mennyisége is befolyásolja az elérhetőséget.

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

Bár a programok formálisan nyitottak, a hátrányos helyzetű csoportok kevésbé tudják kihasználni a rendelkezésre álló lehetőségeket, így esetükben fokozott figyelmet kell fordítani az elérhetőség és a részvételi lehetőségek javítására.

Vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések <i>lakosság</i> hozzáféréseinek javításához tervezett beavatkozások							
Sorszám	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések területén	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében	Beavatkozási, intézkedési javaslatok a) átfogó (vármegyei szintű) javaslatok b) fentiekben belül értelmezendő, a vármegye kiemelt projektje keretében megjelenő megoldások c) a települési/járási projektekből megjeleníteni javasolt megoldások	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek	A megvalósításért felelős személy(ek)	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e (igen/nem)
33	A közösségi programok elérhetősége járónként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság részvételi lehetőségeit.	Az akadályok között szerepel a közlekedési nehézség, az információhiány és az anyagi korlátok, amelyek különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érintik. Bár a szolgáltatások formálisan elérhetők, a tényleges részvétel sok esetben akadályozott, ezért célzott fejlesztések szükségesek.	Vármegyei szintű beavatkozás Járási szintű térségfejlesztési szakmai műhelybeszélgetés sorozat szervezése	2025.04.01- 2027.06.30		Zala Vármegye Önkormányzata	

34	A közösségi programok elérhetősége járónként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság részvételi lehetőségeit.	A szolgáltatások elérhetősége járónként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság hozzáférését. Az akadályok között szerepel a közlekedési nehézség, az információhiány és az anyagi korlátok, amelyek különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érintik. Bár a szolgáltatások formálisan elérhetők, a tényleges részvétel sok esetben akadályozott, ezért célzott fejlesztések szükségesek.	Vármegyei szintű beavatkozás Vármegyei térségfejlesztési konferencia szervezése	2025.06.01.- 2027.07.30.		Zala Vármegye Önkormányzata	
----	--	--	--	-----------------------------	--	--------------------------------	--

35	A közösségi programok elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság részvételi lehetőségeit. A hátrányos helyzetű csoportok számára a hozzáférést tovább nehezítik a közlekedési nehézségek, az információhiány és az anyagi korlátok.	A szolgáltatások elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság hozzáférését. Az akadályok között szerepel a közlekedési nehézség, az információhiány és az anyagi korlátok, amelyek különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érintik. Bár a szolgáltatások formálisan elérhetők, a tényleges részvétel sok esetben akadályozott, ezért célzott fejlesztések szükségesek.	Vármegyei szintű beavatkozás A vármegyei területfejlesztési koncepció és a vármegyei területfejlesztési program végrehajtásának, előrehaladásának értékelését segítő háttértanulmány készítése	2025.12.01- 2026.05.31.		Zala Vármegye Önkormányzata	
----	---	---	--	----------------------------	--	--------------------------------	--

36	A közösségi programok elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság részvételi lehetőségeit. A hátrányos helyzetű csoportok számára a hozzáférést tovább nehezítik a közlekedési nehézségek, az információhiány és az anyagi korlátok.	A szolgáltatások elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság hozzáférését. Az akadályok között szerepel a közlekedési nehézség, az információhiány és az anyagi korlátok, amelyek különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érintik. Bár a szolgáltatások formálisan elérhetők, a tényleges részvétel sok esetben akadályozott, ezért célzott fejlesztések szükségesek.	Vármegyei szintű beavatkozás A vármegye társadalmi és gazdasági helyzetét, környezeti állapotát, adottságait célzó vizsgálatot és értékelést segítő háttér tanulmány készítése	2025.04.01- 2025.11.30.		Zala Vármegye Önkormányzata	
----	---	---	--	----------------------------	--	--------------------------------	--

37	A közösségi programok elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság részvételi lehetőségeit. A hátrányos helyzetű csoportok számára a hozzáférést tovább nehezítik a közlekedési nehézségek, az információhiány és az anyagi korlátok.	A szolgáltatások elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság hozzáférését. Az akadályok között szerepel a közlekedési nehézség, az információhiány és az anyagi korlátok, amelyek különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érintik. Bár a szolgáltatások formálisan elérhetők, a tényleges részvétel sok esetben akadályozott, ezért célzott fejlesztések szükségesek.	Vármegyei szintű beavatkozás A vármegyében megvalósuló vidékfejlesztési stratégiáknak és akcióknak a vármegyét érintő területrendezési tervekkel való összehangolását segítő háttértanulmány készítése	2026.01.01- 2026.08.31.		Zala Vármegye Önkormányzata	
----	---	---	--	----------------------------	--	--------------------------------	--

38	A közösségi programok elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság részvételi lehetőségeit. A hátrányos helyzetű csoportok számára a hozzáférést tovább nehezítik a közlekedési nehézségek, az információhiány és az anyagi korlátok.	A szolgáltatások elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság hozzáférését. Az akadályok között szerepel a közlekedési nehézség, az információhiány és az anyagi korlátok, amelyek különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érintik. Bár a szolgáltatások formálisan elérhetők, a tényleges részvétel sok esetben akadályozott, ezért célzott fejlesztések szükségesek.	Vármegyei szintű beavatkozás Tudásmegosztást szolgáló szóróanyagok, kiadványok, hírblokkok készítése	2025.04.01- 2027.12.31.		Zala Vármegye Önkormányzata	
----	---	---	--	----------------------------	--	--------------------------------	--

39	A közösségi programok elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság részvételi lehetőségeit. A hátrányos helyzetű csoportok számára a hozzáférést tovább nehezítik a közlekedési nehézségek, az információhiány és az anyagi korlátok.	A szolgáltatások elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság hozzáférését. Az akadályok között szerepel a közlekedési nehézség, az információhiány és az anyagi korlátok, amelyek különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érintik. Bár a szolgáltatások formálisan elérhetők, a tényleges részvétel sok esetben akadályozott, ezért célzott fejlesztések szükségesek.	Vármegyei szintű beavatkozás A területfejlesztés helyi és térségi szereplőinek feltárását, aktivitásuk értékelését célzó piackutatás készítése	2025.04.01.- 2025.09.31. és 2027.01.01.- 2027.06.30.		Zala Vármegye Önkormányzata	
----	--	--	---	---	--	--------------------------------	--

40	A közösségi programok elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság részvételi lehetőségeit. A hátrányos helyzetű csoportok számára a hozzáférést tovább nehezítik a közlekedési nehézségek, az információhiány és az anyagi korlátok.	A szolgáltatások elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság hozzáférését. Az akadályok között szerepel a közlekedési nehézség, az információhiány és az anyagi korlátok, amelyek különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érintik. Bár a szolgáltatások formálisan elérhetők, a tényleges részvétel sok esetben akadályozott, ezért célzott fejlesztések szükségesek.	Vármegyei szintű beavatkozás A térségfejlesztés vármegyei és helyi szereplői szakmai tudásának és készségeinek fejlesztését, szakmai ismereteinek bővítését szolgáló tréningek szervezése	2025.05.01- 2027.09.31.		Zala Vármegye Önkormányzata	
----	---	---	---	----------------------------	--	--------------------------------	--

41	A közösségi programok elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság részvételi lehetőségeit. A hátrányos helyzetű csoportok számára a hozzáférést tovább nehezítik a közlekedési nehézségek, az információhiány és az anyagi korlátok.	A szolgáltatások elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság hozzáférését. Az akadályok között szerepel a közlekedési nehézség, az információhiány és az anyagi korlátok, amelyek különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érintik. Bár a szolgáltatások formálisan elérhetők, a tényleges részvétel sok esetben akadályozott, ezért célzott fejlesztések szükségesek.	Vármegyei szintű beavatkozás Vármegyei és járási szintű projektfejlesztési tanácsadás biztosítása minta jelleggel	2025.04.01-2027.06.30.		Zala Vármegye Önkormányzata	
----	---	---	---	------------------------	--	-----------------------------	--

A beavatkozásokra azért van szükség, mert a vármegye egyes térségeiben hiányoznak a közösségi programok, amelyek erősíthetnék a térségi identitást és a társadalmi kohéziót. A közlekedési nehézségek, az információhiány és az anyagi korlátok miatt a hátrányos helyzetű csoportok számára különösen nehéz hozzáférni ezekhez a lehetőségekhez. A szakmai műhelybeszélgetések és térségfejlesztési konferenciák elősegítik a térségi együttműködéseket és a problémák feltárását, míg a háttér tanulmányok a fejlesztések megalapozásához szükséges információkat biztosítják. A vidékfejlesztési stratégiák összehangolása és a tudásmegosztást szolgáló kiadványok hozzájárulnak a hosszú távú fejlődéshez, a tréningek pedig a helyi szakemberek kapacitásait erősítik. Mindezek célja, hogy a vármegye fejlesztési lehetőségei kiegyenlítettebbé váljanak, és a hátrányos helyzetű csoportok számára is elérhetőbbek legyenek a közösségi szolgáltatások és fejlesztési programok.

Vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések <i>hátrányos helyzetű csoportok</i> hozzáféréseinek javításához tervezett beavatkozások							
Sorszám	A SZÚT-ban feltárt szolgáltatási hiányok térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések területén	A szolgáltatási hiányok okai, a szolgáltatások elérésének akadályai a lakosság körében	Beavatkozási, intézkedési, javaslatok a) átfogó (vármegyei szintű) javaslatok b) fentiekben belül értelmezendő, a vármegye kiemelt projektje keretében megjelenő megoldások c) a települési/járási projektekből megjeleníteni javasolt megoldások	Ütemezés, a beavatkozás végrehajtásának határideje	Közreműködő szakemberek, szervezetek	A megvalósításért felelős személy(ek)	Több vármegye együttműködésében megvalósuló beavatkozás-e (igen/nem)
42	A közösségi programok elérhetősége járasonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság részvételi lehetőségeit. A hátrányos helyzetű csoportok számára a hozzáférést tovább nehezítik a közlekedési nehézségek, az információhiány és az anyagi korlátok.	A szolgáltatások elérhetősége járasonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság hozzáférését. Az akadályok között szerepel a közlekedési nehézség, az információhiány és az anyagi korlátok, amelyek különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érintik. Bár a szolgáltatások formálisan elérhetők, a tényleges részvétel sok esetben akadályozott, ezért célzott fejlesztések szükségesek.	Vármegyei szintű beavatkozás Járási szintű térségfejlesztési szakmai műhelybeszélgetés sorozat szervezése	2025.04.01- 2027.06.30		Zala Vármegye Önkormányzata	

43	A közösségi programok elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság részvételi lehetőségeit. A hátrányos helyzetű csoportok számára a hozzáférést tovább nehezítik a közlekedési nehézségek, az információhiány és az anyagi korlátok.	A szolgáltatások elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság hozzáférését. Az akadályok között szerepel a közlekedési nehézség, az információhiány és az anyagi korlátok, amelyek különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érintik. Bár a szolgáltatások formálisan elérhetők, a tényleges részvétel sok esetben akadályozott, ezért célzott fejlesztések szükségesek.	Vármegyei szintű beavatkozás Vármegyei térségfejlesztési konferencia szervezése	2025.06.01.- 2027.07.30.		Zala Vármegye Önkormányzata	
----	--	--	--	-----------------------------	--	-----------------------------	--

44	A közösségi programok elérhetősége járónként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság részvételi lehetőségeit. A hátrányos helyzetű csoportok számára a hozzáférést tovább nehezítik a közlekedési nehézségek, az információhiány és az anyagi korlátok.	A szolgáltatások elérhetősége járónként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság hozzáférését. Az akadályok között szerepel a közlekedési nehézség, az információhiány és az anyagi korlátok, amelyek különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érintik. Bár a szolgáltatások formálisan elérhetők, a tényleges részvétel sok esetben akadályozott, ezért célzott fejlesztések szükségesek.	Vármegyei szintű beavatkozás A vármegyei területfejlesztési koncepció és a vármegyei területfejlesztési program végrehajtásának, előrehaladásának értékelését segítő háttér tanulmány készítése	2025.12.01- 2026.05.31.		Zala Vármegye Önkormányzata	
----	---	---	---	----------------------------	--	-----------------------------	--

45	A közösségi programok elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság részvételi lehetőségeit. A hátrányos helyzetű csoportok számára a hozzáférést tovább nehezítik a közlekedési nehézségek, az információhiány és az anyagi korlátok.	A szolgáltatások elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság hozzáférését. Az akadályok között szerepel a közlekedési nehézség, az információhiány és az anyagi korlátok, amelyek különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érintik. Bár a szolgáltatások formálisan elérhetők, a tényleges részvétel sok esetben akadályozott, ezért célzott fejlesztések szükségesek.	Vármegyei szintű beavatkozás A vármegye társadalmi és gazdasági helyzetét, környezeti állapotát, adottságait célzó vizsgálatot és értékelést segítő háttér tanulmány készítése	2025.04.01- 2025.11.30.		Zala Vármegye Önkormányzata	
----	---	---	--	----------------------------	--	-----------------------------	--

46	A közösségi programok elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság részvételi lehetőségeit. A hátrányos helyzetű csoportok számára a hozzáférést tovább nehezítik a közlekedési nehézségek, az információhiány és az anyagi korlátok.	A szolgáltatások elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság hozzáférését. Az akadályok között szerepel a közlekedési nehézség, az információhiány és az anyagi korlátok, amelyek különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érintik. Bár a szolgáltatások formálisan elérhetők, a tényleges részvétel sok esetben akadályozott, ezért célzott fejlesztések szükségesek.	Vármegyei szintű beavatkozás A vármegyében megvalósuló vidékfejlesztési stratégiáknak és akcióknak a vármegyét érintő területrendezési tervekkel való összehangolását segítő háttér tanulmány készítése	2026.01.01- 2026.08.31.		Zala Vármegye Önkormányzata	
----	---	---	---	----------------------------	--	-----------------------------	--

47	A közösségi programok elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság részvételi lehetőségeit. A hátrányos helyzetű csoportok számára a hozzáférést tovább nehezítik a közlekedési nehézségek, az információhiány és az anyagi korlátok.	A szolgáltatások elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság hozzáférését. Az akadályok között szerepel a közlekedési nehézség, az információhiány és az anyagi korlátok, amelyek különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érintik. Bár a szolgáltatások formálisan elérhetők, a tényleges részvétel sok esetben akadályozott, ezért célzott fejlesztések szükségesek.	Vármegyei szintű beavatkozás Tudásmegosztást szolgáló szóróanyagok, kiadványok, hírblokkok készítése	2025.04.01- 2027.12.31.		Zala Vármegye Önkormányzata	
----	--	--	---	----------------------------	--	-----------------------------	--

48	A közösségi programok elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság részvételi lehetőségeit. A hátrányos helyzetű csoportok számára a hozzáférést tovább nehezítik a közlekedési nehézségek, az információhiány és az anyagi korlátok.	A szolgáltatások elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság hozzáférését. Az akadályok között szerepel a közlekedési nehézség, az információhiány és az anyagi korlátok, amelyek különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érintik. Bár a szolgáltatások formálisan elérhetők, a tényleges részvétel sok esetben akadályozott, ezért célzott fejlesztések szükségesek.	Vármegyei szintű beavatkozás A területfejlesztés helyi és térségi szereplőinek feltárását, aktivitásuk értékelését célzó piackutatás készítése	2025.04.01.- 2025.09.31. és 2027.01.01.- 2027.06.30.		Zala Vármegye Önkormányzata	
----	--	--	---	--	--	-----------------------------	--

49	A közösségi programok elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság részvételi lehetőségeit. A hátrányos helyzetű csoportok számára a hozzáférést tovább nehezítik a közlekedési nehézségek, az információhiány és az anyagi korlátok.	A szolgáltatások elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság hozzáférését. Az akadályok között szerepel a közlekedési nehézség, az információhiány és az anyagi korlátok, amelyek különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érintik. Bár a szolgáltatások formálisan elérhetők, a tényleges részvétel sok esetben akadályozott, ezért célzott fejlesztések szükségesek.	Vármegyei szintű beavatkozás A térségfejlesztés vármegyei és helyi szereplői szakmai tudásának és készségeinek fejlesztését, szakmai ismereteinek bővítését szolgáló tréningek szervezése	2025.05.01- 2027.09.31.		Zala Vármegye Önkormányzata	
----	---	---	---	----------------------------	--	-----------------------------	--

50	A közösségi programok elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság részvételi lehetőségeit. A hátrányos helyzetű csoportok számára a hozzáférést tovább nehezítik a közlekedési nehézségek, az információhiány és az anyagi korlátok.	A szolgáltatások elérhetősége járásonként eltérő, egyes térségekben teljesen hiányoznak, ami korlátozza a lakosság hozzáférését. Az akadályok között szerepel a közlekedési nehézség, az információhiány és az anyagi korlátok, amelyek különösen a hátrányos helyzetű csoportokat érintik. Bár a szolgáltatások formálisan elérhetők, a tényleges részvétel sok esetben akadályozott, ezért célzott fejlesztések szükségesek.	Vármegyei szintű beavatkozás Vármegyei és járási szintű projektfejlesztési tanácsadás biztosítása minta jelleggel	2025.04.01-2027.06.30.		Zala Vármegye Önkormányzata	
----	---	---	---	------------------------	--	-----------------------------	--

A hátrányos helyzetű csoportok számára a beavatkozásokra azért van szükség, mert sok térségben teljesen hiányoznak a közösségi programok és fejlesztési lehetőségek, ami tovább erősíti a társadalmi kirekesztettségüket. A közlekedési nehézségek, az információhiány és az anyagi korlátok miatt ezek a csoportok gyakran nem tudnak részt venni a meglévő programokban sem, így lemaradnak a fejlődési és közösségi részvételi lehetőségekről. A szakmai műhelybeszélgetések és a térségfejlesztési konferenciák segítenek az érintettek bevonásában, míg a háttértanulmányok lehetőséget adnak arra, hogy pontosabb képet kapjunk a problémáikról. A tudásmegosztást szolgáló kiadványok és a célzott tréningek hozzájárulnak a helyi szakemberek felkészítéséhez, hogy hatékonyabb támogatást nyújthassanak a hátrányos helyzetű csoportok számára.

Roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

A roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok elérhetősége Zala vármegye területén rendkívül korlátozott, és jelentős területi egyenlőtlenségek figyelhetők meg.

A roma nők foglalkoztatási esélyeinek növelése érdekében olyan célzott és fenntartható felzárkózási programokra van szükség, amelyek biztosítják a földrajzi egyenlőséget, figyelembe veszik a társadalmi-gazdasági akadályokat, és megfelelő hozzáférést nyújtanak a hátrányos helyzetű csoportok számára.

Digitális kompetenciafejlesztés

Lakossági hozzáférés hiányai, akadályozó tényezők:

A digitális kompetenciafejlesztési programokhoz való lakossági hozzáférés jelentős akadályokba ütközik Zala vármegye különböző járásaiban. A legnagyobb problémát a területi egyenlőtlenségek jelentik, amelyek miatt számos településen ezek a szolgáltatások egyáltalán nem érhetők el, vagy csak részlegesen állnak rendelkezésre. Azok a programok, amelyek egyes településeken elérhetők, sok esetben nem biztosítanak kellő lefedettséget és elérhetőséget a teljes lakosság számára.

Hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek hiányai, akadályozó tényezők:

A hátrányos helyzetű csoportok hozzáférése további akadályokkal is terhelt. Az alacsony iskolai végzettségűek, az idősek, valamint a szociálisan és gazdaságilag hátrányos helyzetűek gyakran nem rendelkeznek azokkal az alapvető készségekkel, amelyek szükségesek lennének a programok sikeres elvégzéséhez. Emellett az információhiány és a megfelelő tájékoztatás elmaradása miatt sok érintett egyáltalán nem is értesül a lehetőségekről. A digitális kompetenciafejlesztéshez való hozzáférés továbbá a megfelelő eszközök és internetkapcsolat hiányában is akadályozott, ami különösen az alacsony jövedelmű háztartásokban őket érinti hátrányosan.

VI. Összegzés – A vármegyében élő hátrányos helyzetű csoportok körében feltárt szolgáltatási hiányok, valamint megoldási/beavatkozási lehetőségek átfogó, összegző bemutatása

A Vármegyei Esélyteremtő Paktum átfogó elemzést nyújt a vármegyében élő hátrányos helyzetű csoportok szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek problémáiról, különös tekintettel az egészségügyi, szociális, oktatási és lakhatási rendszerek hiányosságaira. A gyermekek, idősek, nők, fogyatékosokkal élők, mélyszegénységben élők és romák számára a közszolgáltatások elérhetősége esetenként komoly akadályokba ütközik, amelyeket földrajzi, infrastrukturális és humán erőforrás-hiányok is súlyosbítanak. Az ellátások hiányosságai nemcsak az alapvető szolgáltatásokat érintik, hanem hosszú távon tovább mélyíthetik a társadalmi egyenlőtlenségeket.

Az **egészségügyi ellátás** terén az egyik legnagyobb problémát a háziorvosi és fogorvosi praxisok betöltetlensége jelenti, amely különösen a kistelepüléseken okoz nehézséget. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés földrajzilag is egyenetlen, így sok rászoruló számára az eljutás idő- és költségigényes. A fogászati ellátás terén a közfinanszírozott szolgáltatások hiánya miatt a lakosság gyakran a magánellátásba kényszerül, amely sok, alacsony jövedelmű család számára elérhetetlen. Az iskola-egészségügyi szolgáltatások szűkössége miatt a hátrányos helyzetű gyermekek kevésbé jutnak hozzá a szűrővizsgálatokhoz és prevenciós programokhoz, ami hosszú távon növeli az egészségügyi kockázatokat. Az otthoni szakápolás és hospice ellátás egyenlőtlen eloszlása az idősek és krónikus betegek számára is jelentős akadályt jelent, mivel több térségben nincs elegendő szakápoló.

A helyzet javítására olyan beavatkozások szükségesek, amelyek a prevenció és az egészségtudatosság fejlesztésére összpontosítanak. Az egészségnapok, dohányzás-, alkohol- és drogprevenciós előadások, valamint célzott szűrővizsgálati programok mellett az anyák egészségtudatosságának fejlesztése is hozzájárulhat a családok egészségügyi helyzetének javításához. A szakemberhiány csökkentése érdekében ösztönző programok bevezetése, valamint mozgó szakorvosi szolgáltatások kialakítása is szükséges lehet, különösen a nehezen elérhető településeken.

A **szociális ellátások** terén szintén számos kihívás azonosítható. A házi segítségnyújtás, a támogató szolgáltatások és a nappali ellátások nem minden településen érhetők el, a humán erőforrás-hiány pedig tovább súlyosbítja a problémát. A közösségi ellátások, különösen a mentális és szenvedélybetegek számára biztosított szolgáltatások, sok helyen kapacitáshiánnyal küzdenek, miközben a térségi egyenlőtlenségek miatt ezek a szolgáltatások elsősorban a központi településekre koncentrálódnak, így a kisebb településeken élők számára nehezen elérhetők. A szükséges

beavatkozások közé tartozik a szociális szakemberek képzése és a szolgáltatások földrajzi lefedettségének javítása, valamint kiégés elleni tréningek szervezése a munkaerő megtartása érdekében.

Az **oktatás és képzés** területén a hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok sok esetben nem tudnak egyenlő esélyekkel részt venni a köznevelésben, ami hosszú távon csökkenti munkaerőpiaci esélyeiket. Emellett a felnőttképzési és átképzési lehetőségek is korlátozottak, különösen azok számára, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek vagy inaktívak a munkaerőpiacon. A digitális kompetenciafejlesztés és az ifjúsági programok erősítése hozzájárulhat a hátrányos helyzetű fiatalok integrációjához. A roma nők foglalkoztatását célzó programok szintén kiemelt jelentőségűek a társadalmi és munkaerőpiaci integráció elősegítésében.

A **lakhatási** helyzetet tovább nehezíti a szociális bérlakások és támogatott lakhatási formák alacsony száma, amely elsősorban a mélyszegénységben élő családokat érinti. A közszolgáltatások egyenlőtlen elérhetősége – például az alapvető közművek és közlekedési infrastruktúra fejletlensége – a vidéken élők számára további akadályokat jelent. Emellett egyes hátrányos helyzetű területeken súlyosbodó közbiztonsági problémák tapasztalhatók, amelyek rontják a társadalmi és gazdasági mobilitás esélyeit. A beavatkozások közé tartozik lakhatási programok indítása, közlekedési infrastruktúra-fejlesztések és bűnmegelőzési intézkedések megvalósítása.

A társadalmi befogadás erősítéséhez szükséges lépések között kiemelt szerepet kapnak a **közösségi programok**, amelyek elősegítik a helyi identitás megerősítését és a társadalmi kohézió javítását. A kulturális, közösségfejlesztési kezdeményezések hiánya tovább növeli a hátrányos helyzetű csoportok elszigeteltségét. A roma nők és fiatalok számára célzott közösségi és munkaerőpiaci programok bevezetése elengedhetetlen társadalmi részvételük és munkavállalási esélyeik növelése érdekében.

A hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségének növelése, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása és a társadalmi kohézió erősítése érdekében célzott beavatkozások szükségesek. Az egészségügyi, szociális, oktatási és lakhatási fejlesztések hosszú távon hozzájárulhatnak a hátrányos helyzetű térségek társadalmi és gazdasági felzárkózásához.

A Vármegyei Esélyteremtő Paktum stratégiai dokumentumokhoz és jogszabályokhoz illeszkedése

A dokumentum a következő vármegyei stratégiákhoz illeszkedik:

- Zala Megye Területfejlesztési Program,
- Zala Vármegyei Gazdaság- és Foglalkoztatás-fejlesztési Együttműködési Program,

- Zala Megyei Területfejlesztési koncepció,
- Zala Vármegye Integrált Területi Programja.

A következőken röviden bemutatásra kerülnek a felsorolt stratégiák.

Zala Megye Területfejlesztési Program

A program alapvető célja a fejlesztési programcsomagok megalapozása, valamint a területfejlesztési koncepcióban meghatározott célkitűzések és a jövőben kidolgozandó projektsomagok logikai összekapcsolásának biztosítása. A stratégiai irányok Zala vármegye jövőbeni fejlesztési prioritásait határozzák meg, összhangban a 2021–2027-es programozási időszak céljaival.

A program komplex célrendszert fogalmaz meg, amely magában foglalja:

- a vállalkozási teljesítmény növelését,
- a kutatás-fejlesztés és innováció erősítését,
- a helyi gazdasági jellegzetességek továbbfejlesztését,
- a társadalmi kihívások kezelését,
- a humán erőforrás fejlesztését,
- a környezetvédelmet,
- valamint a települési életminőség javítását.

A gazdasági növekedés elősegítése egyben hozzájárul a társadalmi kohézió erősítéséhez és az élhető települési környezet kialakításához. Az innovációs támogatások célja az új technológiák adaptálása, az innovatív beruházások megalapozása, valamint a helyi gazdasági erősségek továbbfejlesztése. Zala vármegye gazdasági profiljában meghatározó szerepet játszik a turizmus, a feldolgozóipar, valamint a helyi termelési kapacitások kiaknázása, amely hozzájárulhat a megye önálló és stabil gazdasági pozíciójának megteremtéséhez.

Kiemelt figyelmet kap a hátrányos helyzetű települések felzárkóztatása, amelynek alapfeltétele a munkahelyteremtés és a társadalmi integráció megerősítése. Ennek érdekében az oktatás és kutatás-fejlesztés támogatása kulcsfontosságú. Továbbá, a vármegye demográfiai kihívásainak kezelésére irányuló stratégiák kiemelt célja a fiatalok elvándorlásának csökkentése, amelyhez hozzájárulhat a közlekedési és közszolgáltatási infrastruktúra fejlesztése.

A közösségi infrastruktúra fejlesztése is elengedhetetlen, mivel jelenleg számos település nehezen megközelíthető, ami akadályozza az alapvető közszolgáltatások elérhetőségét. Ezzel összhangban a természeti értékek megőrzése is prioritás, különösen az úthálózat fejlesztésének megtervezésekor.

A stratégiai célok meghatározásakor kiemelt szerepet kapnak a vármegyei jogú városok, különösen Nagykanizsa és Zalaegerszeg, amelyek ipari innovációja és gazdasági vonzáskörzetük fejlesztése kiemelt jelentőségű. Emellett a vármegye belső periferiái, így Keszthely és Hévíz természeti adottságainak hasznosítása, valamint a Lenti-Hetés-Kerka és Murafölde térségeinek gazdasági és turisztikai fejlesztése is hangsúlyos elem.

A horizontális célok közé tartozik a foglalkoztatás növelése, az energia- és erőforrás-hatékonyság fokozása, a digitális technológiák elterjesztése, valamint a biológiai sokféleség védelme.

Ezek a célkitűzések együttesen alapozzák meg Zala vármegye fenntartható és versenyképes fejlődését, biztosítva a gazdasági, társadalmi és környezeti fenntarthatóságot.

Zala Vármegyei Gazdaság- és Foglalkoztatás-fejlesztési Együttműködési Program:

A program a TOP_PLUSZ-3.1.1-21-ZA1-00001 kódszámú projekt keretében készült, Zala Vármegye Önkormányzatának támogatásával. Célja a foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési stratégiai célkitűzések összehangolása, kiemelten a foglalkoztatási paktum tevékenységeire összpontosítva. A 2021–2027-es programozási időszakra vonatkozó célkitűzések és beavatkozási irányok a Zalai foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés projekttel összhangban, konzorciumi együttműködés keretében valósulnak meg. Hazai és nemzetközi projektek egyaránt hozzájárulhatnak a megvalósításhoz.

A program figyelembe veszi a térségi területi egyenlőtlenségeket, a járási különbségeket, valamint a helyi igényeket, miközben hozzájárul a foglalkoztatás színvonalának és a lakosság jólétének növeléséhez. Kiemelt célja az álláskereső felkészítése, a munkaerőpiaci szempontból passzív rétegek integrálása, valamint a munkaerőpiaci kereslet és kínálat összehangolása.

A program kizárólag a 30 év feletti korosztályt célozza, négy meghatározott célcsoporttal.

A projekt alapvető célja a munkaadói igények és a munkavállalói elvárások összehangolása, a munkaerőpiaci rugalmasság növelése, valamint a foglalkoztatási szolgáltatások bővítése. A program keretében olyan munkavállalói réteg jöhet létre, amely jobban illeszkedik a zalai vállalkozások igényeihez, miközben növelik az aprófalvas vidéki térségek népességmegtartó erejét.

A stratégia kiemelt célja a munkaerőpiaci kompetenciák fejlesztése és a hátrányos helyzetű egyének integrálása a szociális gazdaság segítségével. További fontos cél a foglalkoztatáspolitikai szereplők együttműködésének fejlesztése, a foglalkoztatási paktum hatékonyabbá tétele és a helyi

gazdaságfejlesztési partnerségek kibővítése.

A program választ ad a Zala vármegyére jellemző aprófalvas települési szerkezet és elöregedés okozta kihívásokra, valamint a fiatalok elvándorlásának visszaszorítására. Emellett foglalkozik az elmaradott közlekedési infrastruktúra fejlesztésével, amely az álláskereső munkahelyekhez való hozzáférést segíti. A célkitűzések teljesülésével hozzájárulhat a foglalkoztatás növekedéséhez, a munkaerőpiaci kereslet és kínálat összehangolásához, valamint a megye gazdasági fejlődéséhez.

Zala Megyei Területfejlesztési Kon koncepció

A koncepció tartalmazza a vármegye fejlesztési terveit, azok irányait, valamint a lehetséges cselekvési területek azonosítását. Emellett meghatározza a térség problémáit és lehetőségeit.

A HÉTFA Elemző Központ hatásvizsgálatot végzett a koncepció alapján, amely során részletes helyzetelemzést készítettek a vármegye társadalmi, gazdasági és környezeti állapotáról. Elemezték a tervezési-fejlesztési környezetet, figyelembe véve a meglévő területfejlesztési elképzeléseket és a fejlesztési források lehetőségeit. Meghatározták a vármegye erősségeit, gyengeségeit, valamint az előtte álló veszélyeket és lehetőségeket.

A hosszú távú jövőképet már 2013-ban meghatározták, amely 2030-ig tartó fejlesztési irányokat foglal magában. Az eddigi célok mellett a 2021–2027-es programozási időszakra új stratégiai célkitűzések és prioritások is kidolgozásra kerültek.

A vármegye fejlesztésére vonatkozó főbb célkitűzések:

- Gazdaságfejlesztés: A feldolgozóipari beruházások elősegítése a magasan képzett munkaerő megtartása és vonzása érdekében.
- Vállalkozásfejlesztés: A mikro-, kis-, közép- és nagyvállalkozások támogatása, a gazdasági környezet javítása, valamint a foglalkoztatási igényekhez igazodó munkaerő-kínálat kialakítása.
- Infrastruktúra és logisztika fejlesztése: Logisztikai beruházások Nagykanizsa, Letenye és Zalaegerszeg határtérségében, a közlekedési infrastruktúra fejlesztése, útburkolat minőségének javítása.
- Felsőoktatás és kutatás-fejlesztés: Kapcsolatok kialakítása és fenntartása belföldi és külföldi felsőoktatási és kutatási intézményekkel.
- Turizmus fejlesztése: A turisztikai infrastruktúra bővítése és a szolgáltatási színvonal emelése, a szezonális kitettség csökkentése.

- Környezetvédelem és fenntarthatóság: Az ivóvízhálózat fejlesztése, a csatornázott települések számának növelése, valamint a megújuló energiaforrások kiaknázása (napenergia, termálvíz).

A dokumentum rámutat arra, hogy a gazdasági szerkezet törékenysége és a világjárvány hatásai miatt új gazdaságfejlesztési célok meghatározása vált szükségessé. A helyi gazdaság megerősítéséhez a vállalkozások teljesítményének növelése, az innovációs kapacitások bővítése és a társadalmi felzárkóztatás erősítése elengedhetetlen. Kiemelt prioritásként kezelik a hátrányos helyzetű kistelepülések fejlesztését, a lakosság megtartását, valamint a szociális és egészségügyi szolgáltatások elérhetőségének javítását.

A tervezési dokumentum javaslatokat fogalmaz meg a beavatkozásokra, amelyek sikeres megvalósítása elősegítheti a gazdaságfejlesztési programok hatékonyságát, valamint hozzájárulhat a térség hosszú távú versenyképességének fenntartásához.

Zala Vármegye Integrált Területi Programja

Az Integrált Területi Program célja, hogy a TOP Plusz keretében rendelkezésre álló területi gazdaságfejlesztési, településfejlesztési és humán fejlesztési források hatékony felhasználása révén előmozdítsa Zala vármegye fejlődését, összhangban a többi ágazati programmal és elérhető hazai támogatásokkal. A vármegye természeti kincseinek megőrzése mellett a program célja a térség folyamatos fejlődésének biztosítása, valamint annak elősegítése, hogy a térség versenyképes és innováció-vezérelt gazdasági központtá váljon. A fejlesztési célok a Zala Megye Területfejlesztési Konceptió és Területfejlesztési Program alapján kerültek meghatározásra.

Zala Vármegye Integrált Területi Programja a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) keretében valósul meg, amely Magyarország régióinak és területi alapú fejlesztéseinek támogatását biztosítja. A programozási időszakra elfogadott 39/2020. (XII.21.) számú határozat rögzítette a fejlesztési prioritásokat, valamint a hazai és uniós források felhasználásának főbb irányait. A fejlesztési igények összegyűjtése Zala Vármegye Önkormányzata koordinálásával történt, és ennek alapján került kialakításra az ITP. Az önkormányzat az ITP elfogadása érdekében folyamatosan együttműködik a települési önkormányzatokkal, és az elkészült dokumentumokat a lakosság számára is elérhetővé teszi.

Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója három fő célt határoz meg, amelyek közé tartozik a fejlett gazdasági környezet kialakítása, a települési infrastruktúra fejlesztése és a természeti környezet védelme. A gazdasági fejlesztések magukban foglalják a vállalkozások teljesítményének növelését, a foglalkoztatás bővítését és a leszakadó társadalmi csoportok integrációját. A települési infrastruktúra fejlesztése kiterjed a munkalehetőségek bővítésére, a közlekedési hálózat korszerűsítésére és a közszolgáltatások fejlesztésére. A természeti környezet védelme érdekében a

program hangsúlyt fektet a fenntarthatóság biztosítására és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra.

Az ITP hat fő célkitűzést tartalmaz. Ezek közé tartozik a vonzó üzleti környezet kialakítása, amelyet a települések közötti megközelíthetőségének fejlesztése is segít. A turizmus fejlesztése kiemelt prioritás, amelynek része a szolgáltatások minőségi javítása és a látogatói élmény fokozása. A munkaerő megtartása és a szakmai fejlődés támogatása képzési és foglalkoztatási programokon keresztül valósul meg, míg a települések belső kohézióját közösségi programok erősítik. A közszolgáltatások fejlesztése – különös tekintettel az egészségügyi és gyermeknevelési intézményekre – hozzájárul a települések élhetőségéhez és népességmegtartó képességének növeléséhez. A 7 ezer fő feletti városok fejlesztése erősíti a város-vidék kapcsolatokat, városi funkciókat és szolgáltatásokat biztosítva a kisebb települések számára. Az éghajlatváltozás hatásainak mérséklése érdekében a program célja az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése és a környezeti fenntarthatóság erősítése.

A fent meghatározott célok együttes megvalósítása biztosítja Zala vármegye fenntartható fejlődését és versenyképességének növelését, miközben hozzájárul a lakosság életminőségének javításához és a gazdasági növekedés előmozdításához.